

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Lenka Klímová

**Rozpočtové výdaje obce Zlaté Hory se zaměřením
na příspěvkové organizace**

Bakalářská práce

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Rozpočtové výdaje obce Zlaté Hory se zaměřením na příspěvkové organizace vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 26. 3. 2019

.....

Lenka Klímová

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí této bakalářské práce JUDr. Zdence Papouškové, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady, které mi pomohly ke zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat tajemnici Městského úřadu Zlaté Hory Mgr. Šárce Tomašíkové a ekonomce Domova důchodců Drahomíře Čepové za poskytnuté informace a konzultace.

Obsah

Úvod.....	6
1 Ústavní a zákonné zakotvení základního územního samosprávného celku.....	8
1.1 Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod.....	8
1.2 Evropská charta místní samosprávy.....	9
1.3 Zákon o obcích.....	9
1.4 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.....	10
2 Město Zlaté Hory.....	11
2.1 Základní údaje.....	11
2.2 Samostatná působnost.....	11
2.2.1 Zastupitelstvo.....	11
2.2.2 Rada.....	13
2.2.3 Městský úřad.....	13
2.3 Přenesená působnost.....	14
3 Rozpočet města Zlaté Hory 2018.....	15
3.1 Rozpočet.....	15
3.2 Střednědobý výhled rozpočtu.....	16
3.3 Rozpočtový proces.....	16
3.4 Obsah rozpočtu.....	18
3.4.1 Příjmy.....	18
3.4.2 Výdaje.....	21
3.4.3 Rozpočtové výdaje se zaměřením na příspěvkové organizace.....	26
4 Právnícké osoby a organizační složky Zlatých Hor.....	30
4.1 Základní charakteristika příspěvkové organizace.....	31
4.2 Finanční hospodaření příspěvkové organizace.....	31
5 Domov důchodců.....	33
5.1 Základní údaje.....	33

5.2	Majetek.....	35
5.3	Hospodaření	36
5.3.1	Sazebník úhrad	37
5.3.2	Příjmy rozpočtu Domova důchodců	38
5.3.3	Výdaje rozpočtu Domova důchodců.....	40
5.3.4	Příjmy a výdaje Turistické ubytovny Sarkander.....	41
6	Způsoby, jak snížit rozpočtové výdaje obce Zlaté Hory vůči příspěvkové organizaci Domov důchodců	42
6.1	Zpoplatnění zápůjček	42
6.2	Sponzoring	42
6.3	Dotace na neinvestiční výdaje Domova důchodců od ostatních obcí, jejichž občané jsou klienty Domova důchodců.....	43
6.4	Dotační programy.....	43
	Závěr	45
	Seznam použitých zkratk	47
	Seznam použitých zdrojů.....	48
	Seznam tabulek.....	52
	Seznam grafů	52
	Abstrakt/Abstract.....	53
	Klíčová slova/Key words.....	53
	Přílohy	54

Úvod

V této bakalářské práci se budu zabývat problematikou rozpočtu obce Zlaté Hory. Konkrétně výdaji směřujícími z rozpočtu obce do rozpočtů příspěvkových organizací (dále jako p. o.), které jsou zřízeny obcí Zlaté Hory. Především z důvodu dlouhodobého společného vývoje právních řádů České republiky (dále jako ČR) a Slovenské republiky, je institut příspěvkové organizace ve stejné podobě, která je známá z české právní úpravy, pouze v právním řádu Slovenské republiky. Tento institut vznikl v rámci právního systému socialistického Československa. V zahraničí by se tak hledal podobný institut jen těžko, nicméně jej obsahuje např. právní řád Francie.¹

Vzhledem k tomu, že pocházím ze Zlatých Hor a také zde žiji, rozhodla jsem se zaměřit se právě na tuto obec. Z důvodu rozsahu bakalářské práce a také v souladu s mými osobními zkušenostmi a zájmy jsem se rozhodla zaměřit především na jednu příspěvkovou organizaci, kterou je Domov důchodců (dále jako DD). Hlavním kritériem výběru bylo především to, že do fungování této p. o. jsem měla možnost blíže nahlédnout v rámci mých každoročních brigád. Dalším, ne méně důležitým, důvodem je to, že populace v České republice neustále stárne a je nutné se o občany v postproduktivním věku důstojně postarat, za účelem plnění tohoto cíle je nutné disponovat potřebnými finančními prostředky. Dle mého názoru tím, že obec zřídí jako svou p. o. právě domov důchodců, dává najevo to, že míní o své občany pečovat také v období, kdy z důvodů stáří budou vyžadovat péči jiné osoby.

Cílem této bakalářské práce je především zmapovat rozpočtové výdaje obce Zlaté Hory ve vztahu k příspěvkovým organizacím. Vymezit obec Zlaté Hory, a to také z pohledu zřizovatele p. o. Poté se zaměřím na samotný rozpočet Zlatých Hor, jeho tvorbu, obsah a podrobněji především na výdaje. Dále také definuji příspěvkové organizace a podrobně Domov důchodců včetně zaměstnaneckého aparátu, klientů, hlavní a doplňkové činnosti aj. Což považuji za důležité ve spojení s výší příspěvku, který DD žádá od svého zřizovatele. V poslední části navrhnu několik možností, kterými by mohl DD získat více finančních prostředků do svého rozpočtu, což by znamenalo méně výdajů právě z rozpočtu Zlatých Hor směrem k této příspěvkové organizaci.

Tato bakalářská práce není rozdělena na teoretickou a praktickou část. Při zpracování jsem se rozhodla propojit teoretické znalosti s praktickými poznatky a prokládat tak poznatky

¹ LOVĚTÍNSKÝ, Vojtěch, MYLKOVÁ, Petra, Parlamentní institut. *Fungování příspěvkových organizací v České republice a vybraných zemích Evropy* [online]. avpo.cz. duben 2011 [cit. 25. října 2008]. Dostupné na <https://www.avpo.cz/wp-content/uploads/2014/01/prispevkove_organizace_v_CR_a_EU.pdf>.

z praxe teoretickými definicemi. Tento způsob jsem také zvolila z důvodu větší přehlednosti práce a lepší orientace. Domnívám se, že takto je práce ucelenější. Při psaní práce využívám metod analýzy a komparace.

Při psaní této práce budu čerpat informace především z platných právních předpisů a odborné literatury. Dalšími důležitými zdroji jsou podklady poskytnuté tajemnicí Městského úřadu Zlatých Hor paní Mgr. Šárkou Tomašíkovou a také ekonomkou Domova důchodců ve Zlatých Horách paní Drahomírou Čepovou.

1 Ústavní a zákonné zakotvení základního územního samosprávného celku

Ze všeho nejdříve vymezím právní rámec, který zakotvuje pojem základní územní samosprávný celek (dále jako ÚSC), a to jak na ústavní, tak zákonné úrovni. V souvislosti s tímto je také nutné zmínit Evropskou chartu místní samosprávy (dále jako charta), která je významnou mezinárodní smlouvou v souvislosti s úpravou místní samosprávy.

1.1 Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod

Je na místě jako první zmínit zákon nejvyšší právní síly, který je spolu s Listinou základních práv a svobod (dále jako LZPS) jednou z podmnožin ústavního pořádku České republiky. Jedná se o ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jako Ústava ČR).

Ústava ČR zakotvuje pojem územní samosprávný celek již v čl. 8, který zaručuje samosprávu územních samosprávných celků. Nicméně klíčová je především hlava sedmá Ústavy ČR, která obsahuje články 99-105. Celá tato hlava je v Ústavě ČR věnována územní samosprávě. Je zde uvedeno, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“²

V souvislosti s LZPS je podstatný zejména čl. 21 LZPS, který uvádí „občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.“³ Tímto je myšlena zejména možnost občanů volit své zástupce, kteří tvoří zastupitelstvo a také podílet se na správě věcí veřejných přímo, prostřednictvím místního referenda.⁴ Dále je důležitý čl. 17 odst. 5 LZPS, zde je zakotvena povinnost orgánů územní samosprávy, ale také státních orgánů, podávat přiměřeným způsobem informace o své činnosti. Přičemž podmínky a provedení stanoví zákon o svobodném přístupu k informacím.⁵

² ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³ usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 16.

⁵ usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

1.2 Evropská charta místní samosprávy

Evropská charta místní samosprávy je mezinárodní smlouva, která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod číslem 181/1999 Sb., a to formou sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Zabývá se pravomocemi a povinnostmi základních územních samosprávných celků. Ustanovení této charty obsahují základní pravidla, která by měla zaručit politickou, správní a finanční nezávislost místní samosprávy.⁶

Charta výslovně deklaruje, že zásady místní samosprávy se upraví ve vnitrostátních právních předpisech a tam, kde to připadá v úvahu, i v ústavě. To je případ i ČR, zásady místní samosprávy jsou zde vyjádřeny v Ústavě ČR a podrobně rozvedeny v zákoně o obcích.⁷

Každý stát, který přistupoval k chartě, mohl uplatnit určité výhrady. ČR uplatnila výhrady k šesti odstavcům, z nichž tři patří do oddílu, který se týká finanční nezávislosti. Důvodem pro nepřijetí byla především odlišná právní úprava v oblasti finančního práva a odlišná koncepce daňové soustavy a systému přerozdělování vybraných finančních prostředků. V našem právním řádu nemá místní samospráva možnost ovlivňovat výši daňové sazby.⁸

1.3 Zákon o obcích

Jak již bylo zmíněno výše, obce mají svůj právní základ v Ústavě ČR. Nicméně zákonem, který podrobně upravuje problematiku obcí, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Avšak ve vztahu k p. o. se tento zákon vyjadřuje spíše okrajově. V § 35a odst. 1 zákona o obcích vyčteme, že „obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby (dále jako PO) a organizační složky obce, pokud zákon nestanoví jinak.“⁹ Z § 84 odst. 2 písmeno d) poté vyplývá, že pravomoc zřídit PO – v tomto případě konkrétně příspěvkovou organizaci – spadá do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce a stejně tak i schvalování zřizovacích listin p. o.¹⁰

⁶ sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 181/1999 Sb., Evropská charta místní samosprávy, ve znění pozdějších předpisů

⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 17.

⁸ JANŠOVÁ, Marie. *Evropská charta místní samosprávy* [online]. epravo.cz, 16. září 2001 [cit. 30. října 2018]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>.

⁹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ BŘEŇ, Jan. *Příspěvkové organizace obce* [online]. denik.obce.cz, 2. srpna 2017 [cit. 30. října 2018]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6738044>>.

1.4 Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

V souvislosti s mou bakalářskou prací je nutné zmínit zákon č. 500/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jako malá rozpočtová pravidla). Ustanovení tohoto zákona se vztahují k rozpočtům jak obcí, tak krajů. V souvislosti s touto prací, je tento zákon významný zejména v tom, že zakotvuje právní povahu příspěvkových organizací obce. V ustanovení § 23 odst. 1 písm. b) je uvedeno, že „územní samosprávný celek může ve své pravomoci k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk.“¹¹ Mimo to tento zákon stanovuje také pravidla hospodaření s finančními prostředky obce. Najdeme zde upraven také proces tvorby rozpočtu a jeho příjmy a výdaje. Důležitou je také část čtvrtá, kde jsou upraveny právě organizace územních samosprávných celků a pravidla pro jejich hospodaření.¹²

¹¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹² Tamtéž

2 Město Zlaté Hory

Zákon o obcích v § 1 říká, že „obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“¹³ Obec je veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Povinností obce je dále pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.¹⁴

2.1 Základní údaje

Město Zlaté Hory leží v okrese Jeseník, který se nachází na severu Olomouckého kraje. Město bezprostředně sousedí na severu s Polskem a na jihu s Moravskoslezským krajem, konkrétně s obcí Heřmanovice. První písemná zmínka pochází již z počátku 13. století. Katastrální plocha činí 8 595 ha. Podle údajů Českého statistického úřadu (dále jako ČSÚ) činí počet bydlících obyvatel 3 858, a to k 1. 1. 2018.¹⁵

Pod Zlaté Hory spadají tři místní části, a to Rejvíz, Horní a Dolní Údolí a Ondřejovice.

2.2 Samostatná působnost

„Na existenci samosprávy lze obecně nahlížet jako na důsledek specifického typu vertikální dělby moci, při kterém dochází k decentralizaci státní moci a stát ústavně zřizuje na svém území ÚSC s určitou mírou samostatného mocenského působení v rámci státu.“¹⁶ Další soudobou definici poskytuje např. M. Kopecký, který samosprávu definuje jako „ústavou a zákony stanovený okruh úkolů veřejné správy, jejichž vykonávání vlastním jménem je svěřeno samosprávné korporaci odlišné od státu. Nositel samosprávy není při jejím výkonu podřízen orgánům státu, státu přísluší pouze právní dozor nad jednáním samosprávných korporací.“¹⁷

2.2.1 Zastupitelstvo

Samosprávu města Zlaté Hory vykonává zastupitelstvo, které má pro volební období 2018-2022 celkem 15 členů. Schází se podle potřeby, zpravidla jedenkrát za dva měsíce. Zasedání jsou veřejná. Na úřední desce a také na internetových stránkách města jsou zveřejněny

¹³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Tamtéž

¹⁵ ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2018* [online]. czso.cz, [cit. 18. března 2019] Dostupné na <<https://www.czso.cz/documents/10180/61546986/1300721803.pdf/bcb6d91b-626f-41fd-a705-3f7a49265b4d?version=1.0>>.

¹⁶ BARTOŇ, Michal. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2013, s. 332.

¹⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013, s. 314.

termíny zasedání zastupitelstva, které jsou naplánovány na celý rok.¹⁸ Tím dochází ke splnění povinnosti, kterou zákon o obcích ukládá v § 93 odst. 1. Toto také umožňuje občanům obce využít svého práva a vystoupit na zasedání zastupitelstva se svými stanovisky k projednávaným věcem a také se vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok.¹⁹ V souladu s jednacím řádem zastupitelstva, který mimo jiné upravuje také možnost vystoupení veřejnosti.

V § 84 zákona o obcích nalezneme, co je zastupitelstvu vyhrazeno, jedná se mimo jiné o zřizování a rušení p. o. a organizačních složek obce a také schvalování jejich zřizovacích listin. Dále je to schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce sestavené k rozvahovému dni.²⁰

Dále je zastupitelstvu podle § 85 zákona o obcích vyhrazeno rozhodovat např. o těchto právních jednání:

- poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000,00 Kč v jednotlivém případě fyzickým osobám (dále jako FO) nebo PO v jednom kalendářním roce,
- peněžité i nepeněžité vklady do PO.²¹

Pro volební období 2015-2018 vydalo zastupitelstvo programové prohlášení, jehož smyslem je pojmenování současného stavu obce a stanovení rozvoje obce v konkrétních oblastech v daném volebním období.

Zastupitelstvo města Zlatých Hor ve svém programovém prohlášení pro volební období 2015-2018 uvádí např. tyto body:

- výstavba tělocvičny Základní školy,
- výstavba dětského dopravního hřiště,
- modernizace Domova důchodců,
- výstavba parku u Domova důchodců,
- příprava výstavby Domu s pečovatelskou službou.²²

¹⁸ ZLATÉ HORY. *Zastupitelstvo města* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/zastupitelstvo-mesta/ds-1007/pl=1199>>.

¹⁹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²¹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²² ZLATÉ HORY. *Programové prohlášení zastupitelstva města Zlatých Hor pro období 2015-2018* [online]. zlatehory.cz, 13. května 2015 [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=312236>.

Zastupitelstvo může zřídit, jako své iniciativní a kontrolní orgány, výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo obce vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor.²³

Zastupitelstvo města Zlatých Hor zřizuje:

- kontrolní výbor,
- finanční výbor,
- osadní výbor Rejvíz,
- osadní výbor Ondřejovice.²⁴

2.2.2 Rada

Rada města Zlatých Hor má pro volební období 2018-2022 celkem 5 členů. Jedná se o výkonný orgán města v oblasti samostatné působnosti. Je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy z řad zastupitelstva. Ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu města. Starostou města Zlatých Hor je Ing. Milan Rác, a to již několik funkčních období v řadě. Místostarostou je pak Jiří Kozel. Schůze rady jsou neveřejné a schází se podle potřeby. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení.

Zákon o obcích radě obce v § 102 vyhrazuje např. tyto pravomoci:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanovené zastupitelstvem obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.²⁵

Rada obce může zřídit, jako své iniciativní a poradní orgány, komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce. Rada města Zlaté Hory v současné době zřizuje Komisi pro občanské záležitosti a Komisi pro mládež, sport a volný čas.

2.2.3 Městský úřad

Důležitou úlohu při výkonu samostatné působnosti má i městský úřad, který plní úkoly uložené mu radou nebo zastupitelstvem města. Spolupracuje s obchodními společnostmi, p. o.

²³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ ZLATÉ HORY. *Výbory zastupitelstva města* [online]. zlatehory.cz, [cit. 18. března 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/vybory/os-13708/p1=5165>>.

²⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

a organizačními složkami, kterých je město zřizovatelem. Také napomáhá výborům zastupitelstva města v jejich činnosti.²⁶

V rámci městského úřadu jsou vyčleněni zaměstnanci, kteří vykonávají samostatnou působnost, a to především v oblasti majetku obce, investic, rozpočtu obce či bydlení. Tito zaměstnanci jsou pak zařazeni do jednotlivých odborů.²⁷

Městský úřad Zlaté Hory se dělí na čtyři odbory, kterými jsou:

- odbor tajemníka,
- odbor majetkový,
- odbor stavební úřad,
- odbor finanční.²⁸

2.3 Přenesená působnost

Stát využívá existence ÚSC k tomu, aby na příslušném území s jejich pomocí vykonával též státní správu. Pro účelné fungování státu je výhodnější část státní správy svěřit ÚSC, než na daném území zřizovat paralelní strukturu státních orgánů. Výkon přenesené působnosti je na obec přenesen zákonem.²⁹

Na výkon přenesené působnosti obec každoročně obdrží příspěvek ze státního rozpočtu. Tento je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem přenesené působnosti. Jedná se zejména o mzdové a provozní výdaje. Výše příspěvku je závislá na rozsahu přenesené působnosti a na velikosti správního obvodu obce, vyjádřené počtem občanů.³⁰

Městský úřad Zlaté Hory vykonává funkci pověřeného obecního úřadu dle přílohy č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. Je pověřeným obecním úřadem pro správní obvod vymezený územím obcí Zlaté Hory (včetně částí Ondřejovice, Rejvíz, Horní Údolí, Dolní Údolí) a Mikulovice (včetně částí Kolnovice, Terezín, Široký Brod), a to podle vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.³¹

²⁶ ZLATÉ HORY. *Odbory MěÚ a informace z odborů* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/odbory-meu-a-informace-z-odboru/ds-1006/p1=41727>>.

²⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 64.

²⁸ ZLATÉ HORY. *Schéma organizační struktury MěÚ a OS od 1. 1. 2019* [online]. zlatehory.cz, 1. ledna 2019 [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=318463>.

²⁹ BARTOŇ, Michal. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2013, s. 340.

³⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 72.

³¹ ZLATÉ HORY. *Odbory MěÚ a informace z odborů* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/odbory-meu-a-informace-z-odboru/ds-1006/p1=41727>>.

3 Rozpočet města Zlaté Hory 2018

V této kapitole se zaměřím na rozpočet města Zlaté Hory, zejména pak na výdaje a podrobněji na výdaje související s příspěvkovými organizacemi. Krátce popíši také rozpočtový proces a vymezím střednědobý výhled.

3.1 Rozpočet

Rozpočet ÚSC je finančním plánem, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku.³² Rozpočty ÚSC jsou souhrnně označovány jako územní rozpočty. Ty jsou pak součástí rozpočtové soustavy ČR. „Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování.“³³

„Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce.“³⁴ Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Rozpočet se zpravidla sestavuje jako vyrovnaný.³⁵

Je povinností každé obce mít rozpočet (vyjma období, kdy obec hospodaří podle rozpočtového provizoria) a hospodařit podle struktury schváleného rozpočtu. Schvaluje jej zastupitelstvo obce.³⁶ Ovšem jeho podoba se může v každé obci lišit. Odlišnosti můžeme spatřovat ve struktuře či rozsahu. Tyto rozdílnosti jsou dány např. velikostí dané obce, počtem obyvatel, či PO a organizačními složkami, které daná obec zřizuje. Rozpočet se také může odlišovat v různých volebních obdobích, kdy zvolení zastupitelé mají odlišné priority. Vždy je však povinností obce, dodržet zákonné povinnosti. Ty jsou dány zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a také vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Rozpočtová skladba představuje analytický nástroj pro označování příjmů a výdajů veřejných rozpočtů. Jedná se v podstatě o systém kódů, ty jsou přiřazovány jednotlivým finančním transakcím. V případě místních rozpočtů tento kód umožňuje zjistit, o jaký typ peněžní operace se jednalo a do jakého odvětví byla směřována.³⁷

³² zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

³³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2015, s. 51.

³⁴ Tamtéž

³⁵ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 66.

³⁷ CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. transparency.cz, 2008 [cit. 29. ledna 2019]. Dostupné na <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf>.

3.2 Střednědobý výhled rozpočtu

Tento institut byl ještě donedávna uveden v zákoně³⁸ jako rozpočtový výhled. Přijetím zákona č. 24/2017 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů, došlo ke změně a institut je nyní označován jako střednědobý výhled rozpočtu.

Jedná se o nástroj, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu.³⁹

Rok 2018 je obsažen celkem ve třech střednědobých výhledech rozpočtu, které schválilo zastupitelstvo města Zlatých Hor. Zastupitelstvo města schvaluje tento výhled na tři roky, které následují po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

3.3 Rozpočtový proces

Zastupitelstvo města Zlatých Hor, v souvislosti s tvorbou rozpočtu, nepřijalo žádnou směrnici, která by tento proces blíže upravovala. Postupuje tedy v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a také zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

„Rozpočtový proces představuje činnost volených i výkonných orgánů obce v etapách sestavení návrhu rozpočtu, jeho schvalování, plnění průběžné kontroly, změn rozpočtu, hodnocení, sestavení a schválení závěrečného účtu. Rozpočtový proces trvá zpravidla 1,5 – 2 roky.“⁴⁰ Tento proces se v jednotlivých obcích liší, a to z toho důvodu, že zákon⁴¹ neupravuje každý detail procesu. Avšak některé zásady a fáze zůstávají stejné.⁴²

Ve fázi sestavení návrhu rozpočtu a shromažďování podkladů pro tvorbu rozpočtu, zpravidla hraje důležitou roli finanční výbor obce. Návrh pak obsahuje konkrétní požadavky jednotlivých vedoucích odborů a zastupitelů a také požadavky PO a organizačních složek, které ÚSC zřizuje.⁴³

³⁸ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018, s. 18.

⁴¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2015, s. 63.

⁴³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2015, s. 63.

Návrh rozpočtu města Zlatých Hor byl zveřejněn na úřední desce od 15. listopadu 2017 do 11. prosince 2017. Rozpočet byl schválen usnesením zastupitelstva města č. 267/1/21 ze dne 11. prosince 2017 a zveřejněn na internetových stránkách 14. prosince 2017. Povinností ÚSC je zveřejnit rozpočet na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení. Přičemž zákon⁴⁴ neupravuje formu, je tedy možné schválit rozpočet např. ve formě OZV či usnesení.

Pokud nebude rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření ÚSC v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria. Pravidla pro hospodaření v rozpočtovém provizoriu stanovuje zastupitelstvo obce. Přičemž platí, že měsíční výdaje ÚSC stanovené v pravidlech rozpočtového provizoria, nesmí překročit 1/12 výdajů rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.⁴⁵ Město Zlaté Hory naposledy hospodařilo podle rozpočtového provizoria v roce 2009.

Realizace rozpočtu – hospodaření podle rozpočtu – začíná rozpisem. Neprodleně po schválení rozpočtu v zastupitelstvu se provádí jeho rozpis. Součástí rozpisu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, kteří jsou povinni se jimi řídit. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.⁴⁶ Hospodaření se realizuje v průběhu rozpočtového roku a realizují ho orgány obcí, jejich organizační složky a p. o. V rámci hospodaření musí být dodržen stanovený účel prostředků. Změny mohou být prováděny v odůvodněných případech, a to pouze prostřednictvím rozpočtového opatření. Rozpočtové opatření může být provedeno ze tří důvodů, a to: organizační změny (např. vznik nových p. o.), metodické změny (změna právních předpisů, změna regulovaných cen) a věcné změny (např. přírodní katastrofy – požáry, povodně). Může se projevit jako přesun prostředků z jednoho účelu na jiný, použití nových prostředků či vázání výdajů.⁴⁷ V roce 2018 město Zlaté Hory provedlo celkem 40 rozpočtových opatření.

Po skončení rozpočtového roku se vypracuje závěrečný účet. Ten představuje závěrečné hodnocení plnění rozpočtu. Konstatuje výsledek hospodaření, což může být: nulový zůstatek, kladný zůstatek, schodek hospodaření. Součástí závěrečného účtu je také vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům. Opět není zákonem⁴⁸ stanovená forma.

⁴⁴ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ Tamtéž

⁴⁸ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

3.4 Obsah rozpočtu

Nyní se zaměřím na obsah rozpočtu města Zlatých Hor, přičemž s ohledem na téma práce, se blíže zaměřím na výdaje. Informace, které jsou zde uvedeny jsem čerpala z Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory⁴⁹ a také z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory.⁵⁰

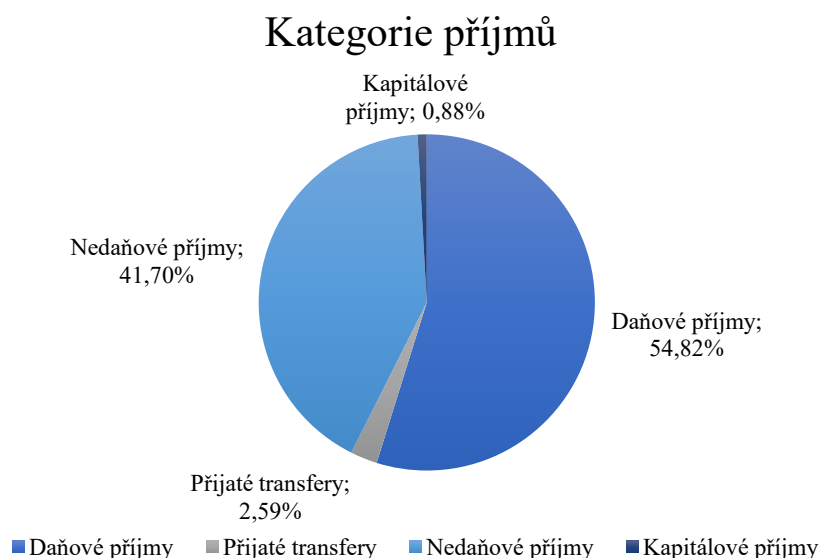
3.4.1 Příjmy

Pro rozpočtový rok 2018 se počítalo s příjmy ve výši 108 309 617,24 Kč. Přičemž se jedná o různé druhy příjmů, které jsou v rozpočtu města Zlatých Hor rozděleny do čtyř základních kategorií, a to:

- daňové příjmy – 59 380 000,00 Kč,
- přijaté transfery – 2 809 185,00 Kč,
- nedaňové příjmy – 45 170 432,24 Kč a
- příjmy kapitálové – 950 000,00 Kč.

Toto členění vychází z vyhlášky.⁵¹ Po konsolidaci příjmů činil celkový objem příjmů 108 009 617,24 Kč. Takto byl rozpočet schválen. Pro lepší přehlednost uvádím procentní zastoupení jednotlivých kategorií příjmů v následujícím grafu, zaokrouhleno na dvě desetinná místa.

Graf č. 1 Kategorie příjmů rozpočtu města Zlaté Hory

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

⁴⁹ Rozpis rozpočtu města Zlaté Hory na rok 2018

⁵⁰ Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory na rok 2018

⁵¹ vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Z grafu je zřejmé, že největší část příjmů tvoří příjmy daňové. Daňové příjmy můžeme dále dělit do dvou skupin. Kdy první skupinu tvoří nárok obce na část výnosů celostátně vybraných daní. Druhou skupinu pak tvoří výnosy tzv. místních daní. Tento pojem však v současné legislativě není užíván, hovoří se o místních poplatcích.⁵² Přičemž největším příjmem v první skupině je v rozpočtu Zlatých Hor podíl na vybrané dani z přidané hodnoty, a to ve výši 24 500 000,00 Kč. Z druhé skupiny, tedy z místních poplatků, je to poplatek za svoz komunálního odpadu⁵³ ve výši 1 850 000,00 Kč.

Druhou kategorií jsou pak příjmy nedaňové, které tvoří 41,70 % z celkových příjmů rozpočtu města Zlatých Hor a příjmy kapitálové, které tvoří pouze 0,88 % z celkového objemu příjmů. Do těchto kategorií řadíme především příjmy z vlastní činnosti a příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Avšak příjmy z vlastního podnikání nejsou tak vysoké, jelikož většina činností obcí a jimi zřízených organizací má neziskový charakter. Problémem pak může být prodej dlouhodobého majetku, za účelem krytí běžných výdajů.⁵⁴

Zákon⁵⁵ stanovuje několik podmínek, za jakých je možné prodat majetek obce. Musí se jednat o majetek, který byl k prodeji předem určen, a to v souladu se schváleným rozpočtem, nebo o majetek, který je nepotřebný, případně se musí jednat o majetek, který je neupotřebitelný.

⁵² CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. transparency.cz, 2008 [cit. 23. ledna 2019]. Dostupné na <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf>.

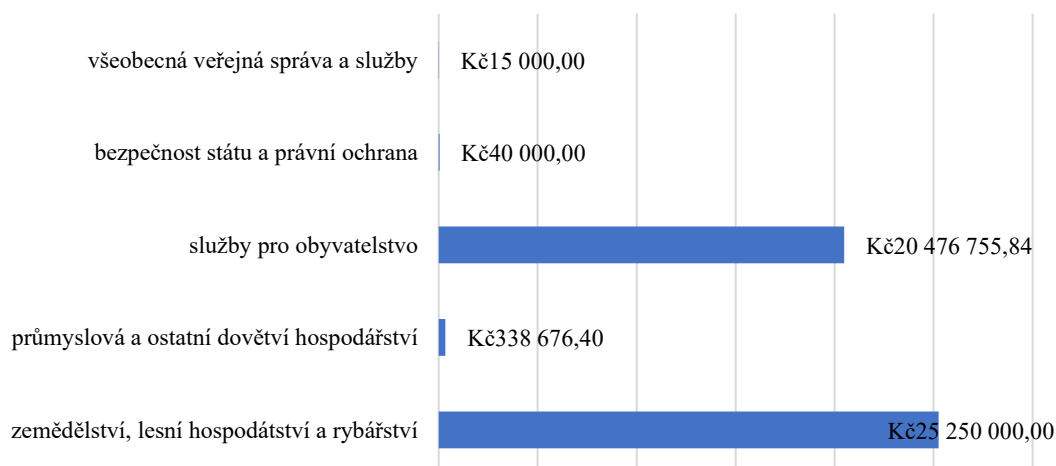
⁵³ místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

⁵⁴ CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. transparency.cz, 2008 [cit. 23. ledna 2019]. Dostupné na <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf>.

⁵⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 2 Nedaňové a kapitálové příjmy města Zlaté Hory

Nedaňové a kapitálové příjmy dle odvětvového třídění

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

Poslední kategorii příjmů tvoří přijaté transfery. Mohou pocházet ze státního rozpočtu, ze státních fondů, ale i z rozpočtů regionálních rad (projekty Evropské Unie) a z rozpočtů krajů. Největší část však tvoří transfery ze státního rozpočtu, které můžeme rozdělit na příspěvek na výkon státní správy a ostatní dotace.⁵⁶ Do této skupiny jsem zařadila také ostatní převody z vlastních fondů.

Tabulka č. 1 Přijaté transfery a převody z vlastních fondů

Položka	Název	Schválený rozpočet (Kč)
4111	Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	2 300 000,00
4113	Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	89 185,00
4116	Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	120 000,00
4139	Ostatní převody z vlastních fondů	300 000,00
Celkem		2 809 185,00

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

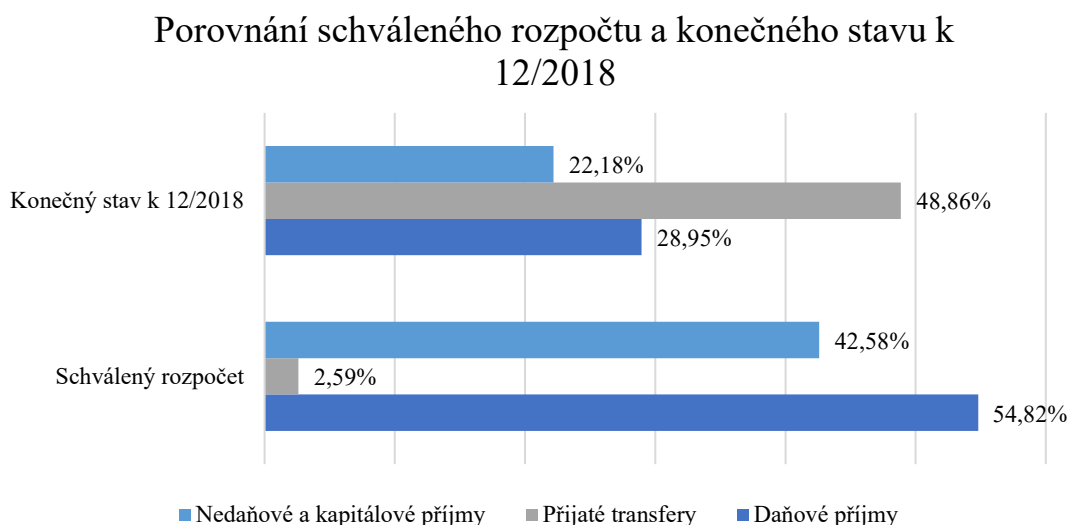
„V rozpočtu a zejména v zaúčtování uskutečněných finančních operací se vyskytují případy, kdy dochází k přesunu financí mezi dvěma účty ve vlastnictví obce. Tyto operace jsou

⁵⁶ MATEJ, Miroslav. *Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací* [online]. denik.obce.cz, 18. října 2017 [cit. 24. ledna 2019]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>>.

zaúčtovány jednak jako výdaj, tak i jako příjem.⁵⁷ Hovoříme o tzv. konsolidaci. V případě rozpočtu města Zlaté Hory byla ve schváleném rozpočtu konsolidace příjmů ve výši 300 000,00 Kč, jednalo se o převod mezi fondem kulturních a sociálních potřeb a sociálním fondem.

Konečný objem příjmů ke dvanáctému měsíci roku 2018 se od odhadovaného liší. Podle Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu činil konečný objem všech příjmů 229 843 329,62 Kč.

Graf č. 3 Porovnání schváleného rozpočtu a konečného stavu k 12/2018 - příjmy

Zdroj: vlastní zpracování dle Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory

Největší navýšení je zřejmé v kategorii přijaté transfery. Celkový objem příjmů zde ve schváleném rozpočtu činil 2 809 185,00 Kč. Ovšem ve výkazu hodnocení plnění rozpočtu činí objem těchto příjmů 112 307 268,57 Kč.

3.4.2 Výdaje

Výdaje rozpočtu ÚSC jsou určeny na financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. Obce a kraje však nezajišťují pouze tyto veřejné statky a služby, ale často také ty veřejné statky, které jsou dány rozsahem delegované pravomoci a odpovědnosti za jejich zabezpečení v rámci decentralizace veřejného sektoru.⁵⁸ Rozsah výdajů ÚSC tak ovlivňují jednak rozpočtová omezení ze strany příjmů a také rozsah odpovědnosti a pravomocí ÚSC za zabezpečení škály veřejných statků a služeb.⁵⁹ „Rozsah výdajů ovlivňuje tedy i to, do jaké míry

⁵⁷ IMUNIS. *Rozklikávací rozpočet - nápověda* [online]. imunis.cz, [cit. 28. února 2019] Dostupné na <<https://www.imunis.cz/Rr/Home/About#konsolidace>>.

⁵⁸ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2015, s. 192.

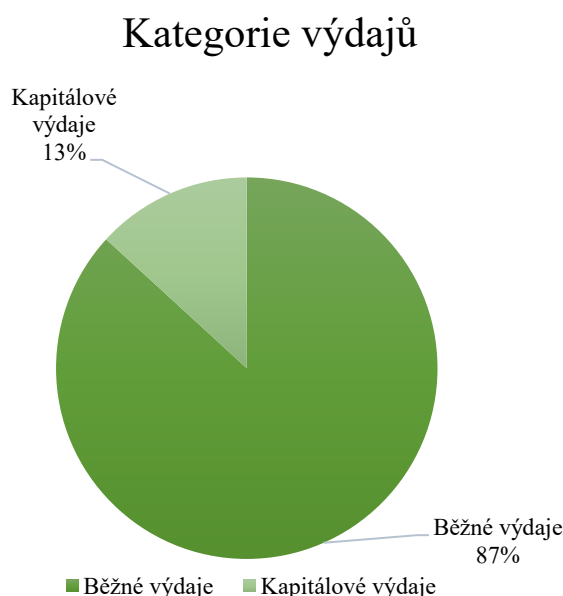
⁵⁹ Tamtéž

obec zabezpečuje činnosti, které svým významem přesahují danou oblast, která je využívána i obyvateli jiných obcí (krajů), ve vztahu k těm službám a činnostem, které spotřebovávají jen obyvatelé dané obce.“⁶⁰

Existuje několik hledisek členění výdajů. Nejjednodušším je pak členění na výdaje běžné a kapitálové. Kdy výdaje běžné představují každoročně se opakující výdaje, které nemají investiční charakter. Jedná se například o výdaje na platy zaměstnanců, materiál, energie aj. Druhou skupinu pak tvoří výdaje kapitálové, ty oproti výdajům běžným slouží k financování dlouhodobého majetku a souvisí i se splácením půjček, které byly na jejich pořízení získány.⁶¹

V rozpočtu města Zlaté Hory na rok 2018 byly schváleny předpokládané výdaje ve výši 123 593 397,24 Kč. Z toho běžné výdaje ve výši 107 283 397,24 Kč a kapitálové ve výši 16 310 000,00 Kč.

Graf č. 4 Kategorie výdajů rozpočtu města Zlaté Hory

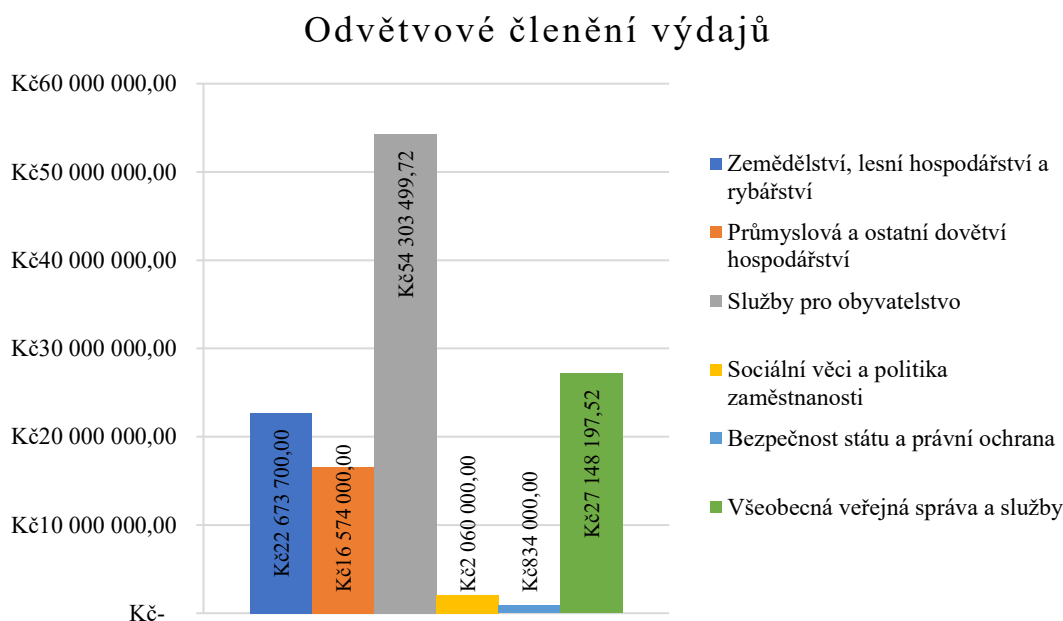
Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

Podle odvětvového členění výdajů, které používá čtyřmístný kód, můžeme zjistit, která oblast je v souvislosti s konkrétním výdajem podporována. Jedná se např. o lesnictví, služby pro obyvatelstvo či bezpečnost státu.

⁶⁰ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, s. 94.

⁶¹ CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. transparency.cz, 2008 [cit. 23. ledna 2019]. Dostupné na <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf>.

Graf č. 5 Odvětvové členění výdajů v rozpočtu města Zlaté Hory

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlatých Hor

Z rozpočtu města Zlaté Hory v roce 2018 odešlo nejvíce výdajů do oblastí, které spadají do skupiny Služby pro obyvatelstvo. Dle přílohy k vyhlášce⁶² se jedná o skupinu č. 3. V této skupině se nacházejí také dvě ze tří p. o. města, a to Mateřská škola Beruška (dále jako MŠ Beruška) a Základní škola Zlaté Hory (dále jako ZŠ Zlaté Hory).

Tabulka č. 2 Oblasti, které spadají do skupiny č. 3 – Služby pro obyvatelstvo

Oblast	Částka v Kč
Mateřské školy	1 703 200,00
Základní školy	4 600 000,00
Základní umělecké školy	250 000,00
Záležitosti zájmového vzdělání jinde nezařazené	5 000,00
Ostatní záležitosti kultury	8 678 100,00
Zachování a obnova kulturních památek	2 061 000,00
Rozhlas a televize	50 000,00
Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	150 000,00
Sportovní zařízení v majetku obce	3 101 199,72
Využití volného času dětí a mládeže	800 000,00

⁶² vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Oblast	Částka v Kč
Ostatní zájmová činnost a rekreace	1 700 000,00
Ostatní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví	50 000,00
Bytové hospodářství	16 065 000,00
Nebytové hospodářství	2 030 000,00
Veřejné osvětlení	2 000 000,00
Pohřebnictví	700 000,00
Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	440 000,00
Sběr a svoz nebezpečných odpadů	1 500 000,00
Sběr a svoz komunálních odpadů	3 000 000,00
Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	500 000,00
Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	4 920 000,00
Celkem	54 303 499,72

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

Druhou skupinou výdajů, do které jich směřuje nejvíce, je skupina č. 6 – Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby. Zde největší položky představují zejména výdaje na činnost zastupitelstva a místní správy a také platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Co se týče zastupitelstva obce, které dle vyhlášky⁶³ spadá pod paragraf 6112, tak jen zde činily výdaje 3 689 000,00 Kč. Největším výdajem v tomto paragrafu je položka 5023 – Odměny členů zastupitelstva obcí a krajů, a to ve výši 2 000 000,00 Kč. Největším výdajem v paragrafu 6171 – Činnost místní správy, kde celkové výdaje činily 13 964 000,00 Kč, je položka 5011 – Platby zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech. Zde celková výše výdajů činila 7 400 000,00 Kč. Další významnou položkou je paragraf 6399 – Ostatní finanční operace. Zde pod položkou 5362 najdeme Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Zde celkové výdaje činily 7 860 197,52 Kč. Do této kategorie řadíme např. dálniční známky, jak tuzemské, tak zahraniční.

Třetí skupinou v pořadí je skupina č. 1 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství. V této skupině se vynakládaly finance na paragraf 1011 – Udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství. Dále na paragraf 1014 – Ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární

⁶³ vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

péče. Posledním paragrafem v této skupině je pak paragraf 1031 – Pěstební činnost. Zde bylo nejvíce výdajů určeno na položku č. 5169 – Nákup ostatních služeb, a to ve výši 12 130 000,00 Kč. Velké výdaje v tomto paragrafu jsou důsledkem přírodní katastrofy ve formě přemnožení se kůrovce, a to nejen na území Zlatohorska, ale na celém území ČR.

Další skupinou v pořadí, tedy čtvrtou, je skupina č. 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. V této skupině byly vynaloženy výdaje celkem na šest paragrafů. Největší výdaje byly vynaloženy v paragrafu 2212 – Silnice, a to zejména na položku 5171 – Opravy a udržování ve výši 8 000 000,00 Kč. Dalšími paragrafy v této skupině jsou např. paragraf 2292 – Dopravní obslužnost či paragraf 2321 – Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly.

Pátou skupinou v pořadí je skupina č. 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti. V této skupině byly vynaloženy výdaje pouze na 3 paragrafy. Jedná se však o oblasti, které z pohledu občana města Zlatých Hor, představují sféru, kterou je nutné dostatečně finančně podpořit.

Tabulka č. 3 Výdaje ve skupině č. 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti

Položka	Název	Částka v Kč
Paragraf 4350 – Domovy pro seniory		
5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	1 700 000,00
Paragraf 4351 – Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení		
5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	350 000,00
Paragraf 4359 – Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče		
5229	Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	10 000,00
Celkem		2 060 00,00

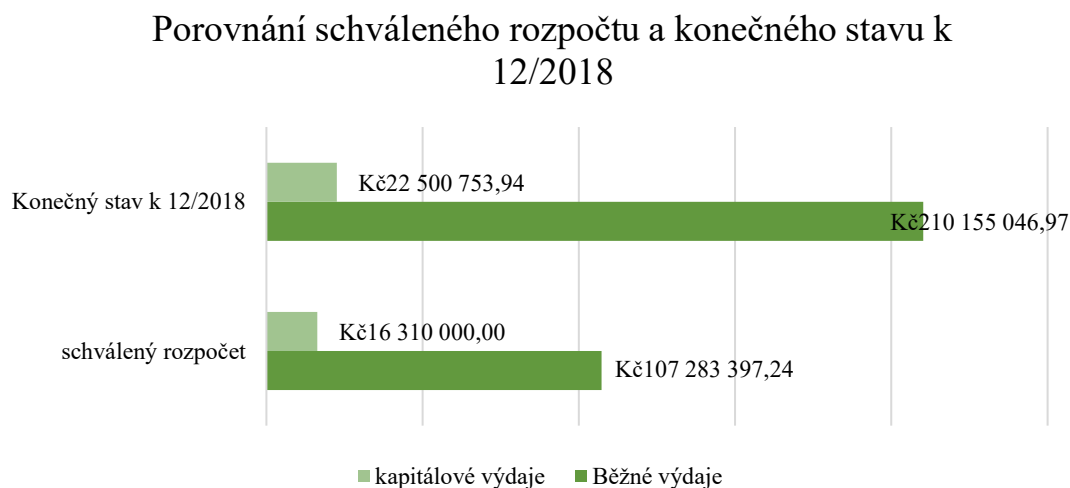
Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory

V této skupině se nachází jedna z p. o., která je zřízena městem Zlaté Hory, a která je primárně předmětem této bakalářské práce, a to Domov důchodců. Dále zde najdeme pečovatelskou službu a v poslední řadě také příspěvek na charitativní účely.

Poslední skupinou, tedy šestou, je skupina č. 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana. V této skupině se počítalo s nejméně výdaji. Celkem pouze s 834 000,00 Kč. Jsou zde obsaženy pouze dva paragrafy, a to paragraf 5311 – Bezpečnost a veřejný pořádek a paragraf 5512 – Požární ochrana – dobrovolná část. Největší položkou je pak položka 5021 – Ostatní osobní výdaje v paragrafu 5512 ve výši 120 000,00 Kč.

V důsledku přijetí rozpočtových opatření je celkový objem výdajů, které byly vynaloženy na konkrétní účel odlišný od toho, který byl schválen v rozpočtu. Celkově skutečné výdaje k 12/2018 činí 232 655 800,91 Kč. Z toho běžné výdaje 210 155 046,97 Kč a kapitálové 22 500 753,94 Kč. Běžné výdaje na konci roku představovaly 90,33 % všech výdajů města Zlaté Hory a kapitálové pak zbylých 9,67 %.

Graf č. 6 Porovnání schváleného rozpočtu a konečného stavu k 12/2018 - výdaje

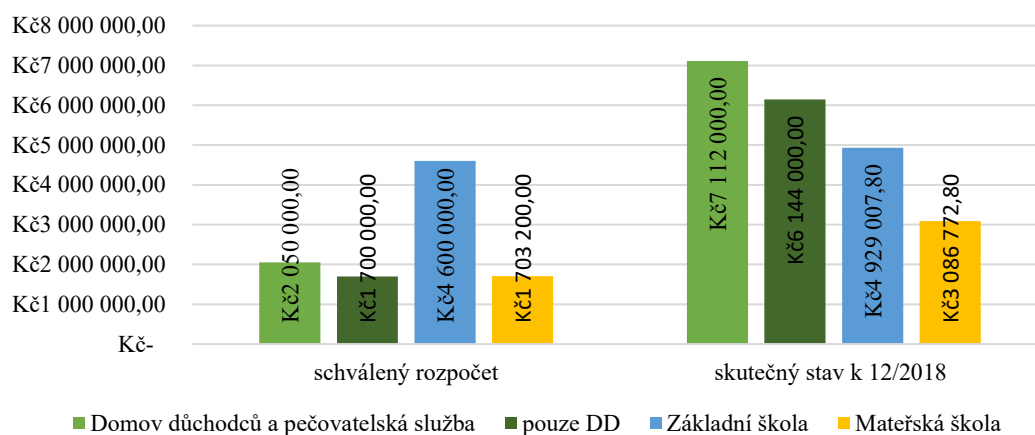
Zdroj: vlastní zpracování dle Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory

3.4.3 Rozpočtové výdaje se zaměřením na příspěvkové organizace

Ve vztahu k příspěvkovým organizacím byly tedy v rozpočtu na rok 2018 schváleny výdaje v celkové výši 8 353 200,00 Kč, což představuje 6,76 % všech výdajů. Na konci roku pak, v důsledku rozpočtových opatření, výdaje činily 15 127 780,60 Kč, což představuje 6,50 % všech výdajů.

Graf č. 7 Výdaje rozpočtu města Zlaté Hory příspěvkovým organizacím v roce 2018

Výdaje rozpočtu města Zlaté Hory příspěvkovým organizacím v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpisu rozpočtu a Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory

V roce 2018 město Zlaté Hory provedlo celkem 40 rozpočtových opatření. Z nich se celkem šest opatření týkalo příspěvkových organizací. Přičemž tři se týkala Mateřské školy, dvě Domova důchodců a jedno Základní školy. Přitom se vždy jednalo o rozpočtová opatření, která pro p. o. představovala další finanční prostředky.

Tabulka č. 4 Rozpočtová opatření ve vztahu k příspěvkovým organizacím města Zlaté Hory

Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Konečný stav k 12/2018
Mateřská škola Beruška		
1 703 200,00 Kč	900 000,00 Kč	3 086 772,80 Kč
	300 000,00 Kč	
	186 772,80 Kč	
Základní škola		
4 600 000,00 Kč	329 007,80 Kč	4 929 007,80 Kč
Domov důchodců		
1 700 000,00 Kč	3 037 200,00 Kč	6 762 000,00 Kč
	2 024 800,00 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování dle Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory

První rozpočtové opatření týkající se MŠ Beruška bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města č. 284/22 již 26. února 2018. K rozpočtovému opatření se přistoupilo z důvodu realizace oprav budovy MŠ Beruška a také zvelební a rozšíření školní zahrady. Za tímto účelem město navýšilo příspěvek této příspěvkové organizaci o 900 000,00 Kč. Zvýšení tohoto výdaje bylo kryto financováním.⁶⁴

Druhé rozpočtové opatření týkající se této p. o. bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města č. 239/23 ze dne 23. dubna 2018. Důvodem pro další navýšení příspěvku bylo to, že při opravě chodníku u MŠ Beruška bylo zjištěno, že plot kolem zahrady mateřské školy, který těsně navazuje na chodník, je ve špatném technickém stavu. Tudíž je nutná jeho oprava. Došlo tedy k navýšení neinvestičního příspěvku ve výši 300 000,00 Kč. Krytí těchto výdajů, stejně jako v předešlém případě, je financováním.⁶⁵

Posledním rozpočtovým opatřením směrem k této p. o. je průtoková neinvestiční dotace ve výši 186 772,80 Kč. Dotace je určena na realizaci projektu v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělání. Poskytovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Tato dotace se skládá z Evropského podílu ve výši 158 756,88 Kč, a je označena účelovým znakem 103 5 33063 a z Národního podílu ve výši 28 015,92 Kč. Tento podíl je označen účelovým znakem 103 1 33063. Dotace podléhá finančnímu vypořádání se státním rozpočtem v souladu s vyhláškou.⁶⁶ Toto rozpočtové opatření bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města č. 306/1 – 99/24 ze dne 18. června 2018.⁶⁷

U MŠ Beruška je ještě nutné podotknout, že ve schváleném rozpočtu se ještě počítalo s částkou 3 200,00 Kč, tato částka byla plánována na monitorovací zprávu, plán rozpočtu zůstal nedotčen, ale skutečnost neproběhla. V tomto oddíle tedy zůstal rozpočet přebytkový právě o tuto částku.

ZŠ Zlaté Hory se týká průtoková investiční dotace ve výši 329 007,80 Kč. Tato dotace je poskytnuta z Integrovaného regionální operačního programu. Prostředky budou poskytnuty přes rozpočet zřizovatele. Platí, že příjem a použití dotace musí být označeno účelovým

⁶⁴ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 1 – 2/2018* [online]. zlatehory.cz, 26. února 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317976>.

⁶⁵ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 3 – 11/2018* [online]. zlatehory.cz, 23. dubna 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317974>.

⁶⁶ vyhláška Ministerstva financí ČR č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 12 – 20/2018* [online]. zlatehory.cz, 18. června 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317972>.

znakem. Toto rozpočtové opatření bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města č. 13/1-3/2 ze dne 29. listopadu 2018.⁶⁸

Domova důchodců se týkají dvě rozpočtová opatření. Obé představují neinvestiční průtokovou dotaci určenou na sociální služby poskytované Domovem důchodců. Dotace jsou poskytovány z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jako MPSV), přes rozpočet Olomouckého kraje a rozpočet zřizovatele. Čerpání těchto finančních prostředků se řídí smlouvou o dotaci, kterou s krajem uzavřela p. o. Domov důchodců.⁶⁹

První z nich bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města č. 293/23 ze dne 23. dubna 2018, a to ve výši 3 037 200,00 Kč. Přičemž platí, že příjem a použití dotace musí být označeno účelovým znakem UZ 13305.⁷⁰ Druhé bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města Zlatých Hor č. 327/25 ze dne 10. září 2018, a to ve výši 2 028 800,00 Kč. Příjem a použití dotace musí být označeno stejným účelovým znakem, tedy UZ 13305. Vyúčtování dotace provede konečný příjemce dle ujednání ve smlouvě o dotaci.⁷¹ Celková částka dotace tedy činí 5 062 000,00 Kč.

Tato dotace je zapracována také do rozpočtu Domova důchodců, který je uveden v kapitole Domov důchodců, a to do řádku Dotace z krajského úřadu ve výši 4 444 000,00 Kč. Jedná se o tuto částku z toho důvodu, že z celkové částky 5 062 000,00 Kč je určeno 618 000,00 Kč Pečovatelské službě.⁷² Po osobním rozhovoru s ekonomkou Domova důchodců paní Čepovou jsem zjistila, že tato dotace je určena převážně na platy zaměstnanců Domova důchodců. Nevyčerpaná část podléhá finančnímu vypořádání se státním rozpočtem dle vyhlášky.⁷³

⁶⁸ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 33 – 35/2018* [online]. zlatehory.cz, 29. listopadu 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=318343>.

⁶⁹ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 3 - 11/2018* [online]. zlatehory.cz, 23. dubna 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=31797>.

⁷⁰ Tamtéž

⁷¹ ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 21 - 29/2018* [online]. zlatehory.cz, 10. září 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317966>.

⁷² Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2018

⁷³ vyhláška Ministerstva financí ČR č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem, ve znění pozdějších předpisů

4 Právnícké osoby a organizační složky Zlatých Hor

Malá rozpočtová pravidla v § 23 odst. 1 stanoví, že „územní samosprávný celek může ve své pravomoci k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností:

- zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- zřizovat příspěvkové organizace jako právnícké osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,
- zakládat obchodní společnosti, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným,
- zakládat ústavy podle zvláštního zákona,
- zřizovat školské právnícké osoby podle zvláštního právního předpisu,
- zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zvláštního zákona.“⁷⁴

Město Zlaté Hory zřizuje tyto organizace:

- městská kulturní zařízení,
- základní škola,
- mateřská škola Beruška,
- Domov důchodců,
- dům s pečovatelskou službou a terénní pečovatelská služba,
- služby města Zlatých Hor, a. s.,
- sportovně rekreační lyžařský areál Příčná Zlaté Hory.⁷⁵

Nejčastějším typem PO, které obce zřizují, jsou příspěvkové organizace. Město Zlaté Hory zřizuje tyto p. o.:

- Domov důchodců,⁷⁶
- Základní škola Zlaté Hory,
- Mateřská škola Beruška.⁷⁷

⁷⁴ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁵ ZLATÉ HORY. *Organizační složky, příspěvkové organizace a společnosti města Zlatých Hor* [online]. zlatehory.cz, [cit. 19. března 2019]. Dostupné na <<http://www.zlatehory.cz/3-2-organizacni-slozky-prispevkove-organizace-a-spolecnosti-mesta-zlatych-hor/ms-37077/p1=36186>>.

⁷⁶ Domov důchodců poskytuje také terénní službu – pečovatelskou službu

⁷⁷ ZLATÉ HORY. *Organizační složky, příspěvkové organizace a společnosti města Zlatých Hor* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://www.zlatehory.cz/3-2-organizacni-slozky-prispevkove-organizace-a-spolecnosti-mesta-zlatych-hor/ms-37077/p1=36186>>.

4.1 Základní charakteristika příspěvkové organizace

Ve vztahu k příspěvkové organizaci jsou stěžejním právním předpisem malá rozpočtová pravidla. „Územní samosprávný celek zřizuje p. o. pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“⁷⁸ Z tohoto vyplývá že příspěvková organizace je PO, která vystupuje v právních vztazích svým jménem a na svou odpovědnost.

O zřízení a zrušení p. o. rozhoduje výhradně zastupitelstvo obce, to také schvaluje zřizovací listinu p. o.⁷⁹ Pokud o zřízení příspěvkové organizace rozhodne jiný orgán obce, bude se jednat o právní úkon, který bude absolutně neplatný. Avšak ustanovení statutárního orgánu p. o. a stanovení jeho platu je pravomocí rady obce.⁸⁰

Malá rozpočtová pravidla v ustanovení § 27 odst. 2 uvádějí, co musí být obsahem zřizovací listiny příspěvkové organizace.

Ke vzniku či zrušení p. o. dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí. Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku, návrh na zápis podává zřizovatel.⁸¹

4.2 Finanční hospodaření příspěvkové organizace

Příspěvková organizace sestavuje rozpočet a také střednědobý výhled rozpočtu, tyto schvaluje zřizovatel. Přičemž rozpočtem se rozumí plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok, kterým se řídí financování činnosti p. o. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Střednědobý výhled rozpočtu představuje plán výnosů a nákladů na nejméně dva roky následující po roce, na který je sestavován rozpočet, obsahuje tedy předpokládané náklady a výnosy v jednotlivých letech.⁸²

Příspěvková organizace hospodaří s:

- peněžními prostředky získanými vlastní činností,
- peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele,
- prostředky svých fondů,
- peněžními dary od FO a PO, včetně peněžních prostředků poskytnutých z národního fondu a ze zahraničí,

⁷⁸ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁹ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ Tamtéž

⁸¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁸² Tamtéž

- dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů,
- dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.⁸³

Z hlediska hospodaření organizace je také nutné zmínit, že zřizovatel poskytuje p. o. příspěvek na provoz. Poskytuje jej zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria potřeb p. o. Pokud p. o. vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti, ale zřizovatel může povolit jiné využití tohoto zdroje.⁸⁴

Pravomocí zřizovatele je také uložit p. o. odvod do svého rozpočtu, jestliže její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele.⁸⁵

Co se týče hospodaření p. o. se svěřeným majetkem, je oprávněna s ním hospodařit pouze v tom rozsahu, který je stanoven zřizovací listinou. Také platí, že p. o. nabývá majetek pro zřizovatele, přičemž zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas.⁸⁶ Do svého vlastnictví pak může p. o. nabýt pouze majetek, který je potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to těmito způsoby:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- děděním, pokud k tomu nebyl udělen předchozí písemný souhlas zřizovatele, musí jej p. o. odmítnout,
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.⁸⁷

Příspěvková organizace tvoří tyto peněžní fondy: rezervní fond, fond investic, fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb. Přičemž zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do následujícího roku.⁸⁸

Nyní se podrobněji zaměřím na jednu příspěvkovou organizaci, a to Domov důchodců.

⁸³ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012, s. 50.

⁸⁵ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Tamtéž

⁸⁸ Tamtéž

5 Domov důchodců

V této kapitole budu pracovat s informacemi, které jsou obsaženy ve zřizovací listině Domova důchodců,⁸⁹ která je přílohou této bakalářské práce, a také ve výroční zprávě Domova důchodců za roky 2017⁹⁰ a 2018.⁹¹

5.1 Základní údaje

Zřizovací listina nabyla účinnosti 1. ledna 1997. Název p. o. je Domov důchodců a je zřízena na dobu předem neurčenou. V roce 2017 tedy DD oslavil 20 let od svého vzniku. Od účinnosti zřizovací listiny byla tato listina doplněna celkem o devět dodatků, kdy poslední nabyl účinnosti dne 28. června 2016.

Ředitelem Domova důchodců je od 1. dubna 2018 Bc. Petr Follner. Od 1. února 2013 do 31. března 2018 byla ředitelkou Zdeňka Macháčková, která odešla do starobního důchodu.

Kapacita zařízení činí 40 lůžek. K 31. prosinci 2018 byla kapacita plně využita. V průběhu roku odešlo 14 uživatelů a rovněž nastoupilo 14 uživatelů. Z celkových 40 uživatelů je 10 mužů a 30 žen. Průměrný věk uživatelů činí 81,9 let, přičemž do 65 let jsou zde tři uživatelé a nad 96 let jeden uživatel. Ke dni 31. prosince 2018 bylo evidováno celkem 41 žádostí o poskytnutí pobytové sociální služby. Vzhledem ke kapacitním důvodům prozatím nebylo možné všem žádostem vyhovět.

Na celkový počet 40ti uživatelů připadá ke dni 31. prosince 2018 celkem 22 zaměstnanců. Tito jsou rozděleni do tří skupin, a to: pracovnice v přímé péči, pomocný personál a ostatní zaměstnanci.

⁸⁹ Zřizovací listina Domova důchodců

⁹⁰ Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2017

⁹¹ Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2018

Tabulka č. 5 Zaměstnanci Domova důchodců

	Počet	Pozice/náplň práce
Pracovnice v přímé péči	9	Pracovnice v sociálních službách
	1	Pečovatelka
	3	Všeobecná sestra
	1	Sociální pracovnice
	1	Aktivizační pracovnice
Pomocný personál	4	Úklid, praní, žehlení, výdej stravy
	1	Údržbář
Ostatní zaměstnanci	1	Ředitel
	1	Ekonomka

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy Domova důchodců

Hlavní účel zřízení Domova důchodců je vymezen zřizovací listinou jako „poskytování sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.“⁹² Tyto sociální služby jsou pak poskytovány cílovým skupinám, kterými jsou:

- osoby, které mají sníženou soběstačnost, zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné FO,
- osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění, nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné FO.

Domov důchodců je tedy zařízením sociálních služeb, které v souladu s ustanovením § 49 zákona o sociálních službách poskytuje pobytové služby první uvedené skupině osob. Služba v domovech pro seniory zahrnuje zejména ubytování a stravování a dále pomoc uvedenou v § 49 odst. 2 písm. c) až h) zákona o sociálních službách.

Druhý bod zajišťuje terénní pečovatelská služba ve vymezeném čase v domácnostech osob nebo v bytech zvláštního určení (Dům s pečovatelskou službou).

Cílem zařízení je především umožnit těmto osobám v nejvyšší možné míře zapojit se do běžného života společnosti a zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.

⁹² Zřizovací listina Domova důchodců

K lepšímu využití svých hospodářských možností a odbornosti svých zaměstnanců zřizovatel povoluje p. o. vykonávat tyto doplňkové činnosti:

- ubytovací služby,
- hostinská činnost,
- realitní činnost,
- pronájem a půjčování věcí movitých.

Podmínky realizování doplňkové činnosti stanovuje zřizovací listina. Domov důchodců má živnostenské oprávnění ke všem výše uvedeným doplňkovým činnostem, avšak v současnosti realizuje pouze ubytovací služby. K těmto účelům slouží Turistická ubytovna Sarkander, která navazuje na stávající budovu DD. S tímto souvisí také možnost pronájmu sálu a kuchyně na společenské, kulturní, školící a pracovní akce.

Finanční vztah p. o. k rozpočtu zřizovatele, zejména výše příspěvku a závazné ukazatele pro hospodaření, jsou stanovovány zřizovatelem vždy na kalendářní rok. Bližší informace, týkající se ostatních práv a povinností, jsou uvedeny ve zřizovací listině.

5.2 Majetek

Ve zřizovací listině jsou uvedena pravidla, která platí pro nabývání a hospodaření s majetkem, který zřizovatel předává p. o. k hospodaření.

V souvislosti s nabýváním majetku je z mého pohledu zajímavé především to, že zřizovatel udělil generální souhlas k přijetí účelově neurčených peněžních prostředků. Zřizovatel také umožnil Domovu důchodců, v rámci doplňkové činnosti, pronajímat či vypůjčovat majetek, předaný mu k hospodaření, PO a FO. Přičemž pokud se jedná o smlouvu o pronájmu či výpůjčce nemovitého majetku na dobu delší než 29 dnů lze ji uzavřít pouze se souhlasem zřizovatele. Výši nájemného musí p. o. sjednat v místě a čase obvyklou.

Pro větší přehlednost uvádím majetek, předaný k hospodaření příspěvkové organizaci Domov důchodů, v následující tabulce.

Tabulka č. 6 Majetek předaný k hospodaření příspěvkové organizaci Domov důchodců

	Název	Měrná jednotka	Inventární číslo	Cena celkem
Budovy	Objekt č. p. 579 na p. p. č. 2060/1 v k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách	Ks	1-803-184-0	12 534 269,58 Kč
	Objekt č. p. 700 na p. p. č. 2061 v k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách	Ks	1-803-184-1	1 569 198,00 Kč
	Energetické úspory objektu č. p. 700 na p. p. č. 2061 v k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách	Ks	1-803-184-1	4 293 670,50 Kč
Celkem				18 397 138,08 Kč
Movitý majetek	Mandl MPa 1380 x 380 x 930	Ks	4-000-069-0	56 499,60 Kč
	Zařízení pro ohřev a výdej teplých jídel	Ks	4-000-070-0	42 200,40 Kč
	Vybavení meziobjektu DDHM	Soubor	356	448 445,00 Kč
Celkem				547 145,00 Kč
Pozemky	Pozemek v k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách 489 m ²	m ²	2061/1	19 873,00 Kč
	Pozemek v k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách 359 m ²	m ²	2061	17 768,00 Kč
Celkem				37 641,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dodatku č. 9 zřizovací listiny Domova důchodců Zlaté Hory

5.3 Hospodaření

Vzhledem k tomu, že s výší neinvestičního příspěvku, který z rozpočtu města Zlaté Hory každoročně plyne do rozpočtu p. o., souvisí také rozpočet a hospodaření této p. o. Považuji za důležité toto zde také zmínit. Po osobním rozhovoru s tajemnicí Městského úřadu Zlaté Hory, paní Mgr. Šárkou Tomašíkovou, jsem zjistila, že při sestavování rozpočtu má zastupitelstvo k dispozici pouze návrh rozpočtu p. o. Na základě tohoto návrhu dojde při schvalování rozpočtu také ke schválení neinvestičního příspěvku na činnost Domova důchodců. Tudíž s žádostí o finální a podrobný rozpočet jsem se obrátila na ekonomku Domova důchodců, paní Čepovou.

Při osobním jednání s paní Čepovou jsem zjistila, že při tvorbě rozpočtu nejdříve zjišťuje, nakolik pokryjí výdaje na zaměstnance, materiál, pojištění, služby, stravu aj., příjmy,

keré DD získá z úhrad od uživatelů, příspěvků na péči, dotací ze státního rozpočtu aj. To, co posléze není pokryto požaduje právě jako příspěvek od zřizovatele.

S tímto tedy souvisí také sazebník úhrad a výše příspěvků na péči, čemuž se budu, mimo jiné, také nyní věnovat.

5.3.1 Sazebník úhrad

Domov důchodců nemá vlastní kuchyň, strava je dovážena z kuchyně ZŠ Zlaté Hory, tedy další p. o. města Zlaté Hory. Denní strava zahrnuje snídani, oběd, svačinu, večeři. V závislosti na zdravotním stavu (diabetes) je součástí také druhá, menší, večeře.

Tabulka č. 7 Ceník úhrad pro uživatele Domova důchodců

Pokoj	Celodenní strava (v Kč)	Denní úhrada ubytování a služeb (v Kč)	Měsíční úhrada (v Kč)
1 lůžkový	150,00	180,00	9 900,00
2 lůžkový velký	150,00	147,00	8 910,00
2 lůžkový malý	150,00	136,00	8 580,00

Zdroj: vlastní zpracování dle výroční zprávy Domova důchodců

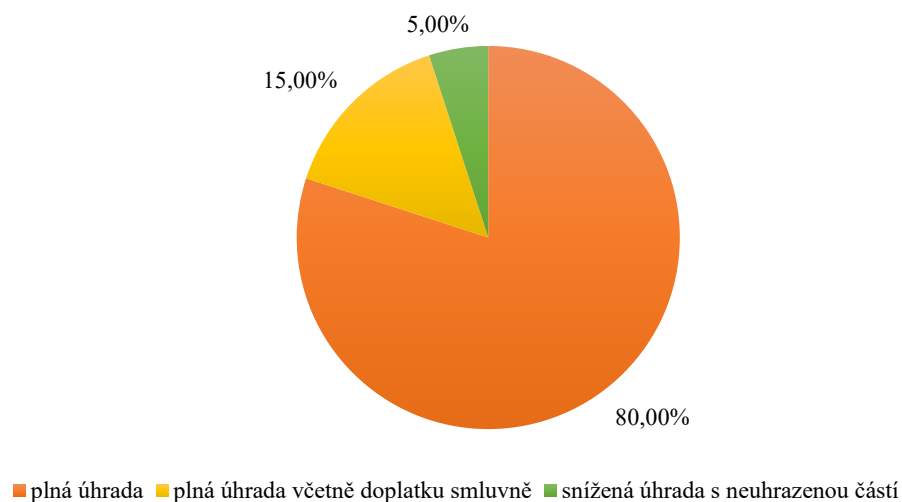
Dle ustanovení § 73 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, musí uživatel zůstat alespoň 15 % jeho příjmů. Vzhledem k výši starobního důchodu, který je mnohdy jediným zdrojem příjmů, tak není výjimkou, že tento nestačí na pokrytí úhrad. Dle dat České správy sociálního zabezpečení k 31. 12. 2018 činila průměrná výše starobního důchodu v okrese Jeseník 11 684,00 Kč.⁹³ Z této částky představuje 15 % částka 1 752,60 Kč. Tato částka je vypočítána z průměrného starobního důchodu pro okres Jeseník, nicméně skutečná částka je dána skutečnou výší starobních důchodů u jednotlivých uživatelů DD.

Z celkového počtu 40 uživatelů postačí starobní důchod na pokrytí úhrad celkem u 32 uživatelů. U dalších šesti uživatelů doplácí úhrady rodina. Avšak jsou zde také dva uživatelé, kteří platí úhradu sníženou, a to z toho důvodu, že jejich příjmy nestačí a zároveň není nikdo, kdo by za ně úhradu doplatil. Procentní vyjádření poskytne následující graf.

⁹³ ČSSZ. *Průměrná výše sólo důchodů v okresech a krajích ČR k 31. 12. 2018 - celkem (muži + ženy)* [online]. cssz.cz, [cit. 17. března 2019] Dostupné na <<https://www.cssz.cz/NR/ronlyres/313E9A1D-9D41-40F1-A486-8750767F947A/0/2018prumernavysesoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf>>.

Graf č. 8 Úhrady uživatelů Domova důchodců v roce 2018

Úhrady uživatelů v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy Domova důchodců

5.3.2 Příjmy rozpočtu Domova důchodců

Pro rok 2018 se zde počítalo s celkovými příjmy ve výši 14 030 000,00 Kč. Mezi těmito příjmy je také neinvestiční příspěvek ve výši 1 700 000,00 Kč, který je výdajem rozpočtu města Zlaté Hory. Pokud DD tento neinvestiční příspěvek nevyčerpá, zřizovatel nestanovil povinnost vrátit jej. To však neplatí u dotace z krajského úřadu, zde je povinnost vrátit nevyčerpanou dotaci zpět. Ve skutečnosti však příjmy činily 14 104 000,00 Kč. Jen pro srovnání uvedu, že v roce 2017 tento příspěvek činil 1 600 000,00 Kč. Pro přehlednost uvádím následující tabulku.

Tabulka č. 8 Příjmy Domova důchodců v roce 2018

	Plán v Kč	Skutečnost v Kč
Dotace z krajského úřadu	4 444 000,00	4 444 000,00
Příspěvek Městského úřadu Zlaté Hory	1 700 000,00	1 700 000,00
Dotace Mikulovice	20 000,00	20 000,00
Úhrady od uživatelů	4 300 000,00	4 148 000,00
Úhrady od zdravotních pojišťoven	400 000,00	360 000,00
Příspěvky na péči	3 060 000,00	3 300 000,00
Fondy a jiné výnosy	0,00	24 000,00
Bankovní úroky	1 000,00	2 000,00
Transferový podíl ⁹⁴	105 000,00	106 000,00
Celkem	14 030 000,00	14 104 000,00

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy Domova důchodců

Z tabulky je zřejmé, že Domov důchodců na konci roku vykázal větší příjmy, než se kterými původně počítal. Například položka fondy a jiné výnosy, se kterou se původně vůbec nepočítalo, se navýšila o 24 000,00 Kč, důvodem je náhrada škodní události (oprava automobilu). Další navýšení spatřujeme u příspěvku na péči, a to z toho důvodu, že došlo k navýšení tohoto příspěvku v souvislosti se změnou zdravotního stavu uživatelů.

Naopak obdržení menších finančních prostředků, ve srovnání s plánem, spatřujeme v úhradách od uživatelů. S tímto souvisí obložnost⁹⁵ DD, která v roce 2018 byla 98,41 %.

⁹⁴ Jedná se o podíl přijatého investičního transferu k pořizovací ceně tohoto majetku. V tomto případě jde o rozpuštění investičních transferů z ROPu (výstavba meziobjektu DD v roce 2012) a ze SF Životního prostředí (zateplení budovy, výměna oken a dveří a izolace střechy v roce 2015).

⁹⁵ Ukazatel využití lůžkového fondu v procentech.

5.3.3 Výdaje rozpočtu Domova důchodců

Taktéž výdaje Domova důchodců, které byly plánovány celkem na 14 030 000,00 Kč, vzrostly, ačkoli nepatrně. Ve skutečnosti činily 14 035 000,00 Kč.

Tabulka č. 9 Výdaje Domova důchodců v roce 2018

	Plán v Kč	Skutečnost v Kč
Spotřeba materiálu	361 000,00	396 000,00
Spotřeba energií – elektřina a plyn	640 000,00	492 000,00
Opravy, údržba	550 000,00	876 000,00
Služby	2 586 000,00	2 528 000,00
Mzdové náklady	7 021 000,00	6 692 000,00
Sociální a zdravotní pojištění	2 324 000,00	2 171 000,00
Zákonné sociální náklady, Kooperativa	166 000,00	155 000,00
DDHM, DHNM	58 000,00	405 000,00
Odpisy DHIM	205 000,00	205 000,00
Provozní náklady	119 000,00	115 000,00
Daň z příjmu	0,00	0,00
Celkem	14 030 000,00	14 035 000,00

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy Domova důchodců

Navýšení můžeme spatřovat např. v kategorii Spotřeba materiálu. Zde můžeme zařadit nákup zdravotnického materiálu, prádla či čistících prostředků. Významné navýšení je pak zřejmé u drobného dlouhodobého majetku a také dlouhodobého hmotného neinvestičního majetku. Zde řadíme nákup drobného hmotného majetku, tím se rozumí majetek hmotné movité povahy s dobou použití delší než jeden rok a v ocenění do 40 000,00 Kč včetně.

Pro srovnání uvádím, že předpokládané výdaje v roce 2017 činily 12 345 000,00 Kč a skutečné pak 13 311 000,00 Kč.

5.3.4 Příjmy a výdaje Turistické ubytovny Sarkander

Jak jsem již zmínila výše, Domov důchodců jako svou doplňkovou činnost realizuje ubytovací služby. K těmto účelům slouží právě Turistická ubytovna Sarkander.

Tabulka č. 10 Příjmy a výdaje Turistické ubytovny Sarkander v roce 2018

Příjmy	Tržby za ubytování	254 000,00 Kč
	Tržby za pronájem sálu	8 000,00 Kč
	Celkem	262 000,00 Kč
Výdaje	Spotřeba materiálu	11 000,00 Kč
	Spotřeba energie a plynu	88 000,00 Kč
	Opravy a údržba	2 000,00 Kč
	Služby	25 000,00 Kč
	Náklady na DDHM	16 000,00 Kč
	Mzdové náklady	45 000,00 Kč
	Sociální a zdravotní odvody	13 000,00 Kč
	Sociální náklady	1 000,00 Kč
	Odpisy DHIM	23 000,00 Kč
	Ostatní provozní náklady	4 000,00 Kč
	Celkem	228 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy Domova důchodců

Z předcházející tabulky je zřejmé, že doplňková činnost pokryje pouze malé množství výdajů, které souvisí s činností hlavní.

Na konci účetního období se pak zjišťuje hospodářský výsledek. Ten se zjistí porovnáním výnosů a nákladů. Hospodářský výsledek v roce 2018 činil 69 042,02 Kč v hospodaření Domova důchodců. Pečovatelská služba pak vykázala hospodářský výsledek ve výši 87 017,65 Kč a Turistická ubytovna Sarkander 33 643,90 Kč. Vzhledem ke snížení stavu transferů na pořízení dlouhodobého majetku v roce 2018 a jeho rozpuštění do výnosů v celkové výši 105 936,00 Kč, činí hospodářský výsledek za rok 2018 83 767,57 Kč. Ve výroční zprávě je navrženo, aby tento výsledek byl převeden do rezervního fondu Domova důchodců, dle zákona.⁹⁶

⁹⁶ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

6 Způsoby, jak snížit rozpočtové výdaje obce Zlaté Hory vůči příspěvkové organizaci Domov důchodců

V této kapitole se věnuji hypotetickým způsobům, které by mohl Domov důchodců využít jako další zdroj příjmů, vedle těch, které již nyní využívá. Tímto by se také mohlo docílit toho, že z rozpočtu města Zlaté Hory do rozpočtu p. o. Domov důchodců, bude směřovat příspěvek v menším objemu, než je tomu dnes.

6.1 Zpoplatnění zápůjček

Domov důchodců nabízí možnost zapůjčit si kompenzační pomůcky, které nejsou momentálně v DD využity. Tyto slouží především k překlenutí problémů po úrazech či k přemísťování imobilních osob apod. Celkem bylo v roce 2018 zapůjčeno 12 těchto pomůcek, přičemž největší zájem byl o invalidní vozíky, těch se zapůjčilo celkem pět. Avšak je zde možnost zapůjčit si také elektrickou či mechanickou polohovací postel, zdravotní matraci či toaletní křeslo aj.⁹⁷

Vzhledem k tomu, že tyto zápůjčky jsou poskytovány bezplatně, jako první možnost, která se nabízí v souvislosti se zajištěním dalších finančních zdrojů, je právě jejich zpoplatnění, to znamená realizovat pronájem jako další doplňkovou činnost. Po rozhovoru s ekonomkou Domova důchodců paní Čepovou jsem zjistila, že tato možnost nastane na mysl téměř při každé změně vedení DD a jistě by finanční prostředky do rozpočtu mohla přinést. Avšak vždy se nakonec přikloní k názoru, že zápůjčka za peníze by byla neetická a nemorální vůči občanům města, kteří se ocitnou ve složité situaci, ať už zdravotní, rodinné či sociální. Přestože zřizovací listina umožňuje Domovu důchodců realizovat pronájem věcí movitých jako doplňkovou činnost, kdy nájemné má být sjednáno ve výši, která je v místě a čase obvyklá. Proti zpoplatnění zápůjček je také vedení města Zlaté Hory, tedy zřizovatel DD.

6.2 Sponzoring

Další a reálnější možností pro získání finančních prostředků je sponzoring. V minulých letech Domov důchodců jistě sponzory měl, avšak změna vedení a také ekonomická situace přispěly k tomu, že o ně postupem času přišel.

Z osobních rozhovorů vyplynulo, že sponzorské dary byly poskytovány převážně ve formě určitého produktu, výrobku či věci, a to vždy na konkrétní účel či událost. Jednalo se např. o bezplatné poskytnutí jídla na zahradní oslavy aj. Sponzoring v této podobě je tedy

⁹⁷ Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2018

do jisté míry neefektivní, nezaručí totiž zvýšení finančních prostředků v rozpočtu Domova důchodců. Avšak při počtu podnikatelů a velikosti města Zlaté Hory je i tento krok ze strany podnikatelů, kteří zde působí, vnímán vedením DD velmi pozitivně.

V současné době Domov důchodců cílí na místní podnikatele, kteří jsou však drobní a rychle jich ubývá. Bohužel vedení DD dostává odpověď, že v současné době podporují již jiné aktivity či organizace (např. fotbalový klub Zlaté Hory).

Z mého pohledu by tedy nebylo od věci zaměřit se nejen na místní podnikatele, ale také na podnikatele z blízkého okolí a také z měst a obcí, jejichž občané jsou uživateli Domova důchodců ve Zlatých Horách. Toto vnímám jako úkol spadající do kompetencí statutárního orgánu, tedy ředitele. Větší podnikatelé by pak mohli DD poskytnout sponzorský dar ve formě finančních prostředků nikoli pouze ve formě produktu či věci. Ten by pak Domov důchodců mohl využít např. k modernizaci vybavení či ke zkrášlování okolí budovy, popřípadě ke zkvalitnění poskytovaných služeb.

6.3 Dotace na neinvestiční výdaje Domova důchodců od ostatních obcí, jejichž občané jsou klienty Domova důchodců

V současné době poskytuje dotaci na neinvestiční výdaje pouze obec Mikulovice. V této obci mají trvalý pobyt dvě uživatelky Domova důchodců. Tento příspěvek však činí pouze 20 000,00 Kč ročně a je nutné zmínit, že tato částka již několik let stagnuje.

Z celkových 40ti uživatelů má trvalý pobyt ve Zlatých Horách 32 z nich. Uživateli Domova důchodců jsou také dva občané Jeseníku, jedna občanka Písečné a jedna občanka Vrbna pod Pradědem. Ze vzdálenějších obcí je to pak jedna občanka Opavy a jeden občan Orlové-Lutyně.

Pokud by dotace na neinvestiční výdaje u každé z výše zmíněných obcí činila alespoň stejnou částku, jakou poskytuje obec Mikulovice. V celkovém součtu by se jednalo o částku, která by už činila významnou položku v rozpočtu Domova důchodců.

Stejně tak jako u sponzoringu vnímám jako úkol ředitele DD komunikovat s obcemi, jejichž občané jsou uživateli DD, a tím zajistit příjmy do rozpočtu.

Z osobních rozhovorů vyplynulo, že získávání finančních prostředků do rozpočtu právě tímto způsobem se různí podle toho, jaké je momentálně vedení Domova důchodců. Každý ředitel má jednoduše rozdílné priority.

6.4 Dotační programy

V současné době Domov důchodců využívá dotační program MPSV, tato dotace je určena ke krytí neinvestičních výdajů. Tvoří také nejvyšší položku v rozpočtu DD. Jedná

se celkem o 4 444 000,00 Kč a jak jsem již zmínila, je určena na platy zaměstnanců. Tato dotace je poskytována prostřednictvím rozpočtu Olomouckého kraje a následně zřizovatele.

Další možností je také využití podpory, kterou nabízí Úřad práce Olomouckého kraje, při podpoře pracovního místa či zvýšení kvalifikace účastníka projektu v průběhu zaměstnání. Jedná se o využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to konkrétně veřejně prospěšné práce. Domov důchodců této podpory využil již v minulých letech, a např. v roce 2017 obdržel dotaci ve výši 154 000,00 Kč. Tito zaměstnanci byli využiti především v letním období, kdy pokryli dovolené stálých zaměstnanců.

Jinou příležitostí jsou také dotační programy poskytované z krajského rozpočtu. Olomoucký kraj v současné době žádný dotační program, který by byl určen na podporu domovů pro seniory, neposkytuje.

Domnívám se, že tato volba, tedy spoléhání na dotace z jiných veřejných rozpočtů, není příliš šťastná leč jednoduchá, a to z prostého důvodu, nevyžaduje tolik přímé interakce a osobní aktivity.

Závěr

Příspěvkové organizace zřizované obcemi zajišťují veřejné služby různého druhu, a tak vhodně reflektují potřeby občanů žijících v dané obci. Ve Zlatých Horách jsou zřízeny tři příspěvkové organizace, jedná se o mateřskou školu, základní školu a domov důchodců při němž působí také pečovatelská služba. Vzhledem k množství žádostí, které během roku 2018 Domov důchodců přijal, je zřejmé, že poskytování právě této veřejné služby má obrovský význam pro společnost.

V první kapitole své bakalářské práce jsem se věnovala právním předpisům, které upravují základní územní samosprávný celek, příspěvkové organizace a jejich hospodaření.

V následující kapitole jsem se zaměřila na obec Zlaté Hory, vymezila jsem jak samostatnou, tak přenesenou působnost. Domnívám se, že pro účely této bakalářské práce jsem Zlaté Hory vylíčila dostatečně a srozumitelně.

V rámci třetí kapitoly jsem se zabývala samotným rozpočtem Zlatých Hor. Začala jsem systematicky od definice rozpočtu a střednědobého výhledu. Ve zkratce jsem popsala také proces tvorby rozpočtu. Poté jsem již přešla k samotnému obsahu rozpočtu, tedy k příjmům a výdajům. Problematickou částí pro mě bylo zorientování se v Rozpisu rozpočtu města Zlaté Hory, ze kterého jsem v této části převážně čerpala. Dalším hlavním zdrojem informací v této kapitole pro mě byl Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory. Zásadní informací pro mě bylo zjištění, kolik výdajů z rozpočtu města Zlatých Hor plyne do rozpočtů příspěvkových organizací, konkrétně pak do rozpočtu Domova důchodců. Zde musím konstatovat, že jsem v souvislosti s touto kapitolou bakalářské práce, hojně korespondovala s tajemnicí Městského úřadu Zlaté Hory paní Mgr. Šárkou Tomašíkovou, která mi informace a podklady ochotně poskytla a byla velmi nápomocná. Dále jsem se v této části práce zabývala rozpočtovými opatřeními, které město Zlaté Hory přijalo v průběhu roku 2018 a která se týkala příspěvkových organizací.

Další kapitolu, tedy čtvrtou, jsem věnovala právnickým osobám a organizačním složkám Zlatých Hor. Přičemž jsem zde uvedla, jaké PO a p. o. Zlaté Hory zřizují. Poté jsem se věnovala definici příspěvkové organizace tak, jak ji definuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a také jejímu finančnímu hospodaření.

Pátou kapitolu jsem věnovala analýze konkrétní příspěvkové organizace Zlatých Hor – Domovu důchodců. Zde zásadní roli hraje zřizovací listina, ta je nejdůležitějším dokumentem pro p. o. Dle mého názoru je tato zřizovací listina psána přehledně, avšak nabyla

účinnosti 1. ledna 1997. Vystává tedy otázka, jak často by se mělo přistupovat k její aktualizaci. V této kapitole jsem se podrobně věnovala hospodaření této příspěvkové organizace, jejímu zaměstnaneckému aparátu, uživatelům a také doplňkové činnosti. Domnívám se, že v této kapitole jsou uvedeny všechny relevantní informace. V rámci získání podkladů pro psaní této kapitoly jsem několikrát osobně navštívila příspěvkovou organizaci Domov důchodců. Ekonomka této p. o. paní Drahomíra Čepová mi ve všem vyšla vstříc a podklady mi ochotně poskytla, ačkoli s drobnými obavami. Ty se týkaly především Výroční zprávy Domova důchodců za rok 2018, která prozatím není schválena zřizovatelem, a tak informace v ní uvedené jsou až do 1. dubna 2019 tajné.

Tato kapitola pro mě byla nejzajímavější, doposud jsem netušila kolik uživatelů Domova důchodců má tak nízký starobní důchod, že nepostačí ani na pokrytí nákladů souvisejícími s ubytováním a stravou.

V poslední kapitole, tedy šesté, jsem iniciovala několik možností, kterými by mohl Domov důchodců získat více finančních prostředků do svého rozpočtu, a tak žádat menší příspěvek od zřizovatele. Tyto možnosti jsem také prokonzultovala s ekonomkou Domova důchodců paní Čepovou. Tedy i zde pro mě byla osobní konzultace přínosem a rozšířila mi obzory.

Cílem mé bakalářské práce bylo především definovat Zlaté Hory jako zřizovatele příspěvkových organizací, analýza rozpočtových výdajů se zaměřením na příspěvkové organizace a deskripce konkrétní příspěvkové organizace, jakož i její napojení na rozpočet zřizovatele. V neposlední řadě jsem si kladla za cíl nalézt pro Domov důchodců další možnosti získání finančních prostředků do svého rozpočtu. Proto mám za to, že jsem své cíle naplnila a tuto problematiku jsem dokázala objasnit, a to jak z teoretického, tak praktického hlediska. Zjištěné informace pro mě jsou bezesporu cenným přínosem.

Seznam použitých zkratk

Ústava ČR	ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
LZPS	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
charta	Evropská charta místní samosprávy
ČR	Česká republika
PO	právní osoba
FO	fyzická osoba
Malá rozpočtová pravidla	zákon č. 500/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
p. o.	příspěvková organizace
ČSÚ	Český statistický úřad
ÚSC	územní samosprávný celek
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DHNM	Dlouhodobý hmotný neinvestiční majetek
DHIM	Dlouhodobý hmotný investiční majetek
ROP	Regionální operační program
DD	Domov důchodců
SF Životního prostředí	Státní fond Životního prostředí
MŠ Beruška	Mateřská škola Beruška
ZŠ Zlaté Hory	Základní škola Zlaté Hory
MF	Ministerstvo financí ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Seznam použitých zdrojů

Monografie

BARTOŇ, Michal. *Ústavní základy organizace státu*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2013. 368 s.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice*. Praha: Nakladatelství Leges, s. r. o., 2012. 240 s.

MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008. 152 s.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vydání. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2015. 280 s.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. 497 s.

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. 71 s.

Právní předpisy

ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška Ministerstva financí ČR č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem, ve znění pozdějších předpisů

příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů

sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 181/1999 Sb., Evropská charta místní samosprávy, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

LOVĚTÍNSKÝ, Vojtěch, MYLKOVÁ, Petra, Parlamentní institut. *Fungování příspěvkových organizací v České republice a vybraných zemích Evropy* [online]. avpo.cz. duben 2011 [cit. 25. října 2008]. Dostupné na <https://www.avpo.cz/wpcontent/uploads/2014/01/prispevkove_organizace_v_CR_a_EU.pdf>.

JANŠOVÁ, Marie. *Evropská charta místní samosprávy* [online]. epravo.cz, 16. září 2001 [cit. 30. října 2018]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>.

BŘEŇ, Jan. *Příspěvkové organizace obce* [online]. denik.obce.cz, 2. srpna 2017 [cit. 30. října 2018]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6738044>>.

ZLATÉ HORY. *Zastupitelstvo města* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/zastupitelstvo-mesta/ds-1007/p1=1199>>.

ZLATÉ HORY. *Programové prohlášení zastupitelstva města Zlatých Hor pro období 2015-2018* [online]. zlatehory.cz, 13. května 2015 [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=312236>.

ZLATÉ HORY. *Usnesení z 2. zasedání Zastupitelstva města Zlatých Hor konaného dne 29. listopadu 2018* [online]. zlatehory.cz, 6. prosince 2018 [cit. 14. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=318349>.

ZLATÉ HORY. *Jednací řád výborů zastupitelstva města* [online]. zlatehory.cz, 1. dubna 2011 [cit. 14. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=307993>.

ZLATÉ HORY. *Odbory MěÚ a informace z odborů* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://zlatehory.cz/odbory-meu-a-informace-z-odboru/ds-1006/p1=41727>>.

ZLATÉ HORY. *Schéma organizační struktury MěÚ a OS od 1. 1. 2019* [online]. zlatehory.cz, 1. ledna 2019 [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=318463>.

CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu* [online]. transparency.cz, 2008 [cit. 29. ledna 2019]. Dostupné na <https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf>.

MATEJ, Miroslav. *Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací* [online]. denik.obce.cz, 18. října 2017 [cit. 24. ledna 2019]. Dostupné na <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>>.

ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 1 – 2/2018* [online]. zlatehory.cz, 26. února 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317976>.

ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 3 – 11/2018* [online]. zlatehory.cz, 23. dubna 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317974>.

ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 12 – 20/2018* [online]. zlatehory.cz, 18. června 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317972>.

ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 33 – 35/2018* [online]. zlatehory.cz, 29. listopadu 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=318343>.

ZLATÉ HORY. *Rozpočtová opatření č. 21 - 29/2018* [online]. zlatehory.cz, 10. září 2018 [cit. 7. února 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/assets/File.ashx?id_org=19319&id_dokumenty=317966>.

ZLATÉ HORY. *Organizační složky, příspěvkové organizace a společnosti města Zlatých Hor* [online]. zlatehory.cz, [cit. 11. ledna 2019]. Dostupné na <<http://www.zlatehory.cz/3-2-organizacni-slozky-prispevkove-organizace-a-spolecnosti-mesta-zlatych-hor/ms-37077/p1=36186>>.

IMUNIS. *Rozklikávací rozpočet - nápověda* [online]. imunis.cz, [cit. 28. února 2019] Dostupné na <<https://www.imunis.cz/Rr/Home/About#konsolidace>>.

ČSSZ. *Průměrná výše sólo důchodů v okresech a krajích ČR k 31. 12. 2018 - celkem (muži + ženy)* [online]. cssz.cz, [cit. 17. března 2019] Dostupné na <<https://www.cssz.cz/NR/ronlyres/313E9A1D-9D41-40F1-A4868750767F947A/0/2018prumernavyseoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf>>.

ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2018* [online]. czso.cz, [cit. 18. března 2019] Dostupné na <https://www.czso.cz/documents/10180/61546986/1300721803.pdf/bcb6d91b-626f-41fd-a705-3f7a49265b4d?version=1.0>.

ZLATÉ HORY. *Výbory zastupitelstva města* [online]. zlatehory.cz, [cit. 18. března 2019]. Dostupné na <http://zlatehory.cz/vybory/os-13708/p1=5165>.

Další zdroje

Rozpis rozpočtu města Zlaté Hory na rok 2018

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu města Zlaté Hory za rok 2018

Zřizovací listina Domova důchodců

Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2018

Výroční zpráva Domova důchodců za rok 2017

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Přijaté transfery a převody z vlastních fondů	20
Tabulka č. 2 Oblasti, které spadají do skupiny č. 3 – Služby pro obyvatelstvo	23
Tabulka č. 3 Výdaje ve skupině č. 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti	25
Tabulka č. 4 Rozpočtová opatření ve vztahu k příspěvkovým organizacím města Zlaté Hory	27
Tabulka č. 5 Zaměstnanci Domova důchodců.....	34
Tabulka č. 6 Majetek předaný k hospodaření příspěvkové organizaci Domov důchodců	36
Tabulka č. 7 Ceník úhrad pro uživatele Domova důchodců	37
Tabulka č. 8 Příjmy Domova důchodců v roce 2018	39
Tabulka č. 9 Výdaje Domova důchodců v roce 2018.....	40
Tabulka č. 10 Příjmy a výdaje Turistické ubytovny Sarkander v roce 2018	41

Seznam grafů

Graf č. 1 Kategorie příjmů rozpočtu města Zlaté Hory	18
Graf č. 2 Nedaňové a kapitálové příjmy města Zlaté Hory	20
Graf č. 3 Porovnání schváleného rozpočtu a konečného stavu k 12/2018 - příjmy	21
Graf č. 4 Kategorie výdajů rozpočtu města Zlaté Hory.....	22
Graf č. 5 Odvětvové členění výdajů v rozpočtu města Zlaté Hory	23
Graf č. 6 Porovnání schváleného rozpočtu a konečného stavu k 12/2018 - výdaje	26
Graf č. 7 Výdaje rozpočtu města Zlaté Hory příspěvkovým organizacím v roce 2018	27
Graf č. 8 Úhrady uživatelů Domova důchodců v roce 2018	38

Abstrakt/Abstract

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá rozpočtovými výdaji obce Zlaté Hory se zaměřením na příspěvkové organizace. Blíže pak na příspěvkovou organizaci Domov důchodců. Příspěvkové organizace jsou zřízeny mimo jiné k zabezpečení veřejně prospěšných činností a ze své činnosti zpravidla nevytvářejí zisk. Z důvodů složitosti zabezpečovaných činností je vyžadována jejich právní osobnost. Práce je členěna do několika kapitol, najdeme zde relevantní právní předpisy, charakteristiku Zlatých Hor spolu s příspěvkovými organizacemi a také podrobný popis Domova důchodců včetně jeho hospodaření. Stěžejní částí je analýza rozpočtu, konkrétně pak výdajů. V závěru práce je uvedeno několik možností, díky nimž může příspěvková organizace do svého rozpočtu získat více finančních prostředků. Což by v důsledku znamenalo snížení rozpočtových výdajů Zlatých Hor vůči této konkrétní příspěvkové organizaci.

Abstract

This bachelor thesis deals with budget expenditures of city Zlaté Hory with special attention paid to contributory organizations. From the contributory organizations retirement homes were chosen as a specific subject. Contributory organizations are established to provide publicly beneficial activities without creating profit for those activities and are required to have legal personality, owing to the complexity of the activities that are provided. Thesis is divided into several chapters which contain description of relevant legislation, characteristics of the city of Zlaté Hory, contributory organizations, retirement home in Zlaté Hory and its economy as well. The main part of the thesis is aimed at the budget analysis, more specifically the expenditures. Several options that may help the contributory organizations to increase its budget are presented in the conclusion of the thesis. These options may even consequently mean decrease in the amount of money that is determined from the city budget for the retirement home.

Klíčová slova/Key words

Klíčová slova

příspěvková organizace, rozpočet, rozpočtové výdaje, hospodaření, obec

Key words

contributory organization, budget, budget expenditures, economy, municipality

Přílohy

Příloha č. 1 Zřizovací listina Domova důchodců

Rada města Zlatých Hor vyhlašuje

úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Domov důchodců, okres Jeseník, se sídlem Hornická 579, 793 76 Zlaté Hory, IČ 64095771 jak vyplývá ze změn provedených dodatkem č. 1, dodatkem č. 2, dodatkem č. 3, dodatkem č. 4, a dodatkem č. 5

Čl. I Základní údaje

Zřizovatel:	Město Zlaté Hory Nám. Svobody 80, 793 76 Zlaté Hory IČ: 00296481
Název:	Domov důchodců
Sídlo:	Hornická 579, 793 76 Zlaté Hory, okres Jeseník
Právní forma:	příspěvková organizace
Identifikační číslo:	64095771

Čl. II Hlavní účel a předmět činnosti

- 1) Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- 2) Základním předmětem činnosti organizace je poskytování sociálních služeb pro cílové skupiny vymezených v § 35, § 40 § 49 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:
 - a) Domov důchodců ve Zlatých Horách je zařízením sociálních služeb, které v souladu s ustanovením § 49 zákona o sociálních službách (domovy pro seniory) poskytuje pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost, zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba v domovech pro seniory zahrnuje zejména ubytování a stravování, a dále pomoc uvedenou v § 49 odst. 2 písm. c) až h) zákona o sociálních službách. Těmto občanům v jejich nepříznivé sociální situaci zařízení poskytuje podporu a pomoc s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojit se do běžného života společnosti a v případech, kdy to vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.
 - b) Terénní pečovatelská služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění, nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob nebo v bytech zvláštního určení (dům s pečovatelskou službou) v rozsahu uvedeném v § 40 odstavci 2 zákona o sociálních službách.

Čl. III Statutární orgán

- 1) Příspěvková organizace vystupuje v právních vztazích svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.
- 2) Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, jmenovaný Radou města Zlatých Hor na základě výsledků konkurzního řízení. Ředitel domova plní povinnosti vedoucího organizace

a další úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jmenuje a odvolává svého zástupce, který ho zastupuje v době jeho nepřítomnosti.

- 3) Jménem příspěvkové organizace jedná ředitel jako statutární orgán, k otisku razítka organizace připojí vlastnoruční podpis.

Čl. IV Majetek

- 1) Zřizovatel předává příspěvkové organizaci k hospodaření nemovitý a movitý majetek, který je jeho vlastnictvím a k tomuto svěřenému majetku zřizovatel dále vymezuje příspěvkové organizaci její majetková práva a povinnosti.
- 2) Příspěvková organizace je oprávněna majetek hospodárně využívat pro plnění hlavního účelu, k němuž byla zřízena a pro plnění dalších úkolů v rámci doplňkových činností dle této zřizovací listiny. Je povinna o veškerý majetek pečovat, udržovat jej, chránit před poškozením, odcizením nebo zneužitím a zabezpečovat jeho další zvelebování a rozvoj. V případě vzniku škod je povinna informovat zřizovatele o skutečnostech ovlivňujících stav majetku.
- 3) Příspěvková organizace je povinna vést majetek v účetnictví a v operativní evidenci odděleně od majetku, který má příspěvková organizace ve svém vlastnictví.
- 4) Příspěvková organizace je oprávněna majetek pronajímat či vypůjčovat právnickým a fyzickým osobám k provozování sportovních a vzdělávacích aktivit a to v rámci své doplňkové činnosti. Smlouvu o pronájmu či výpůjčce nemovitého majetku na dobu delší než 29 dnů lze uzavřít jen se souhlasem zřizovatele, bez souhlasu zřizovatele je smlouva o pronájmu či výpůjčce neplatná.
- 5) Při pronájmu majetku je příspěvková organizace povinna sjednat výši nájemného v místě a čase obvyklou, v odůvodněných případech nájemné ve výši pokrývající náklady s nájmem související.
- 6) Příspěvková organizace není oprávněna majetek prodat, směniti nebo darovat. Není oprávněna majetek zatížit zástavním právem ani věcnými břemeny.
- 7) Příspěvková organizace se svěřeným majetkem nakládá podle pokynů zřizovatele.
- 8) Za ochranu majetku a výkon práv a povinností při hospodaření s majetkem odpovídá ředitel. Ředitel ve vnitřním organizačním předpisu příspěvkové organizace stanoví úkoly, práva a povinnosti jednotlivých zaměstnanců při hospodaření s majetkem, jakož i okruh funkcí, s jejichž výkonem je spojena hmotná odpovědnost.

Čl. V Nabývání majetku

- 1) Příspěvková organizace nabývá dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek a oběžná aktiva (zásoby, pohledávky, finanční majetek) s výjimkou majetku darovaného nebo děděného pro svého zřizovatele a zřizovatel jí tento majetek předává k hospodaření.
- 2) Zřizovatel uděluje příspěvkové organizaci souhlas k přijetí účelově neurčených peněžitých darů. Přijetí peněžitých darů účelově určených lze uskutečnit jen po udělení souhlasu zřizovatele.

Čl. VI Ostatní práva a povinnosti

- 1) Finanční hospodaření organizace je upraveno ustanoveními § 28 - § 37 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Finanční vztah příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele, zejména výše příspěvku a závazné ukazatele pro hospodaření, budou stanovovány zřizovatelem vždy na každý kalendářní rok.
- 3) Příspěvková organizace je povinna umožnit provádění její kontroly zřizovatelem a jím pověřeným osobám v rozsahu a způsobem, daným pokyny zřizovatele. Příspěvková organizace je povinna předložit zřizovateli na požádání nejpozději do 10 pracovních dnů od výzvy, všechny dokumenty, o které je požádána, a které se vztahují k její činnosti.

- 4) Příspěvková organizace je povinna každoročně vypracovat zprávu o hospodaření za hospodářský rok a předložit ji zřizovateli vždy nejpozději do 31. března následujícího roku. Součástí zprávy budou i všechny účetní a majetkové změny vztahující se k dlouhodobému majetku.

Čl. VII Doplňková činnost

- 1) K lepšímu využití svých hospodářských možností a odborností svých zaměstnanců zřizovatel povoluje příspěvkové organizaci vykonávat tyto doplňkové činnosti:
- ubytovací služby;
 - hostinská činnost;
 - realitní činnost;
 - pronájem a půjčování věcí movitých.
- 2) Doplňková činnost může být realizována pod podmínkou, že nebude narušovat plnění hlavních úkolů organizace a bude sledována odděleně od hlavní činnosti.
- 3) Finanční hospodaření doplňkové činnosti se řídí ustanovením § 28 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. V případě, že doplňková činnost splňuje podmínky § 2 zákona 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, je organizace povinna postupovat v souladu s platnými právními předpisy v návaznosti na podnikání.

Čl. VIII Doba, na kterou je organizace zřízena

Příspěvková organizace je zřízena na dobu předem neurčenou.

Čl. IX Závěrečná ustanovení

Tato zřizovací listina nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1997.

.....
starosta města

.....
místostarosta

Příloha zřizovací listiny:

**Majetek svěřený do správy příspěvkové organizaci Domov důchodců,
Hornická 579, 793 76 Zlaté Hory**

Inventární číslo	Název	Měrná jednotka	Počet ks	Cena celkem Kč
Budovy:				
1-803-184-0	objekt č. p. 579 na p. p. č. 2060/1 k. ú. Zlaté Hory v Jes.	ks	1	10 576 025,98
1-803-184-1	objekt č. p. 700 na p. p. č. 2061 k. ú. Zlaté Hory v Jes.	ks	1	1 569 198,00
Celkem				12 145 223,98
Pozemky:				
2060/1	pozemek k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách	m ²	489	19 873,00
2061	pozemek k. ú. Zlaté Hory v Jeseníkách	m ²	359	17 768,00
Celkem				37 641,00
